

AVAIN SÄÄSTÖPANKKI

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2016

Yritys- ja yhteisötunnus: 0179732-2
Postiosoite: Jääkärintie 60
Käyntiosoite: Jääkärintie 60,
Kortesjärvi
Kotipaikka: Kauhava

SISÄLLYSLUETIELO

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2016

Sisällys

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2016	
Pankin liiketoiminta.....	
Tulos.....	
Tase	
Vakavaraisuuden hallinta	10
Riskienhallinta	12
Hallinto ja henkilöstö	
Yhteiskuntavastuu	
Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat	
Liiketoiminnan kehitys vuonna 2017.....	
Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä	
Tunnuslukujen laskentakaavat.....	
Tilinpäätös.....	
Avain Säästöpankin tuloslaskelma.....	
Avain Säästöpankin tase	
Avain Säästöpankin rahoituslaskelma	
Liitetiedot	
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus	
Tilinpäätösmerkintä.....	
Luettelo tilikauden aikana käytetyistä kirjanpito kirjoista ja tositelajeista	55

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2016

Avain Säästöpankki on itsenäinen säästöpankki, joka on perustettu vuonna 1902. Pankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja Säästöpankkiryhmään. Vuosi 2016 oli pankin 114. toimintavuosi. Pankki toimii Etelä-, Keski-, ja Pohjois-Pohjanmaanalueella. Pankin asiakaskunnasta pääosa on yksityisasiakkaita ja pienyrityksiä.

Pankin asiakasmäärä oli tilikauden päättyessä yli 14 800. Pankilla on yhteensä 9 konttoria, jotka sijaitsevat Korttesjärvellä, Kalajoella, Kaustisella, Kokkolassa, Kälviällä, Raahessa, Sievissä, Toholammilla ja Ylivieskassa.

Avain Säästöpankin liikevoitto oli 3.696 tuhatta euroa. Liikevoitto oli 1,13 % taseen vuosikeskiarvosta ja kulu-tuotto -suhde oli 56,85 %.

Säästöpankkiryhmä ja Säästöpankkien yhteenliittymä

Avain Säästöpankki kuuluu Säästöpankkiryhmään ja Säästöpankkien yhteenliittymään. Pankin tilinpäätös yhdistellään Säästöpankkiryhmän yhdisteltyyn tilinpäätökseen.

Säästöpankkiryhmä Gäljempänä myös "Ryhmä") on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästöpankeista, keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä Säästöpankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä.

Säästöpankkien yhteenliittymään Gäljempänä myös "Yhteenliittymä") kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 23 Säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ja Sp-Rahastoyhtiö Oy. Säästöpankkien yhteenliittymän toiminta käynnistettiin 31.12.2014. Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien Säästöpankkienperustama Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sai Euroopan Keskuspankin myöntämän kiinnitysluottopankin toimiluvan maaliskuussa 2016 ja pankin toiminta käynnistettiin välittömästi. Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj vastaa Säästöpankkiryhmässä vakuudellisesta jälleenrahoituksesta tukkumarkkinoilla. Sp-Kiinnitysluottopankki laski marraskuussa 2016 liikkeeseen 500 miljoonan euron asunto-lainavakuudellisen katetun joukkolainan (Covered Bond, CB). Lainalla on Standard & Poor'sin antama luottoluokitus AAA. Sp-Kiinnitysluottopankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja se on Säästöpankkiliitto osk:in jäsenluottolaitos maaliskuusta 2016 alkaen. Sen välittäjäpankeina voi toimia ainoastaan Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat Säästöpankit.

Säästöpankkiryhmän rakenteesta löytyy lisätietoa sivulta saastopankki.fi/saastopankkiryhma.

Toimintaympäristö

Globaali talous

Vuoden 2016 aikana nähtiin useita poliittisesti merkittäviä muutoksia. Iso-Britannian irtautuminen kansanäänestyksellä EU-jäsenyydestä oli jatkumoa unionin toistuville poliittisille kriiseille. Yhdysvaltojen presidentinvaalit olivat toinen merkittävä muutos, jonka vaikutukset maailman-

kauppaan ja geopolitiikkaan tullaan näkemään lähivuosina. Suurista muutoksista huolimatta sijoitusmarkkinoilla säilyi usko talouden elpymiseen vahvana, ja vuoden toisella puoliskolla globaalin talouden elpyminen jatkui odotuksiin nähden hyvin.

Euroopassa kasvunäkymät olivat hajanaiset ja erot valtioiden välillä merkittäviä. Rakennemuutosten hidastuminen ja pankkisektorin vaikeudet vaikuttivat osaltaan talouden elpymisvauhtiin. Erityisesti epävarmuus Iso-Britannian äänestystuloksen vaikutuksista hidasti investointien kasvua, mutta työllisyystilanteen parantuminen ja palvelusektorin positiivinen kehitys pitivät luvut positiivisina. Yhdysvalloissa työmarkkinoiden tilanne on parantunut jo usean vuoden ajan ja tämä kehitys jatkui myös vuoden 2016 aikana. Teollisten investointien alhainen kasvu painoi osaltaan kasvulukemia, mutta loppuvuodesta nähty öljyn hinnannousu loi uskoa positiiviseen kehitykseen myös investointien osalta.

Merkittävä tekijä globaalin talouden näkökulmasta oli Kiinan tilanteen parantuminen elvytystoimenpiteiden seurauksena. Kiinan kansantalouden suuri velkataakka ja talouskasvun hidastuminen ovat puolestaan merkittäviä riskitekijöitä lähivuosina. Kehittyvien markkinoiden kasvunäkymiin liittyy edelleen merkittäviä riskejä, mutta raaka-ainehintojen elpyminen ja länsimaissa koettu talouskasvu ovat vakauttavia tekijöitä. Globaalitalouskasvu tulee elpymään lähelle 3 prosentin tasoa ensi vuoden aikana, ja merkittävin positiivinen vaikutus tulee olemaan Yhdysvaltojen talouden kehityksellä.

Sijoitusmarkkinat

Sijoitusmarkkinoilla vuosi 2016 käynnistyi heikosti, mutta sijoitustuotot elpyivät merkittävästi loppuvuotta kohden. Poikkeuksena olivat valtionlainsijoitukset. Korkomarkkinoiden näkökulmasta merkittävin muutos oli keskuspankkien rahapoliittisen elvytyksen asteittainen pienentyminen. Tämä johti etenkin vuoden viimeisellä neljänneksellä pitkien korkojen nousuun ja korkokäyrän jyrkentymiseen. Tällä on osaltaan positiivinen vaikutus pankkisektorin tuloskehitykseen. Ohjaukorkojen nousu tulee tapahtumaan pitkällä aikavälillä ja elvytysohjelmien alasajot tulevat kestämaan vuosia. Näkymät yritysten tuloskasvun parantumisesta tuki osakemarkkinoita, ja sijoittajien luottamus säilyi vahvana korkojen noususta huolimatta. Osakemarkkinoiden positiivinen kehitys heijastui myös yrityslainamarkkinoilla, joiden tuotot nousivat vuoden loppua kohden. Yhdysvaltojen talouden elpyminen johti dollarin vahvistumiseen loppuvuodesta ja tällä oli negatiivinen vaikutus kehittyvien markkinoiden sijoitukseen.

Vuosi 2017 tulee olemaan Euroopassa poliittisten riskien värittävä. Samanaikaisesti Yhdysvalloissa uusi presidentti käynnistää vaaliohjelmassa esitetyt muutokset. Nämä tekijät tulevat aiheuttamaan epävarmuutta sijoitusmarkkinoilla, mutta talouden positiivinen kehitys tulee jatkumaan ensi vuonna. Tällä on sijoitusmarkkinoita vakauttava vaikutus.

Suomen talous

Suomen talouskasvu on kehittynyt muuta Eurooppaa heikommin. Vientivetoinen talous on kärsinyt globaalitalouden hitaasta kasvusta sekä investointien puutteesta. Vuoden 2016 aikana käynnistynyt elpyminen on antanut kuitenkin uskoa paremmasta. Työttömyys on laskenut ja kotitalouksien luottamus on kohentunut merkittävästi. Yksityinen kulutus kasvaa ja alhainen korkotaso tukee kotitalouksien ostovoimaa. Teollisuuden näkymät ovat myös elpyneet, mutta teollisuustuotanto on edelleen alhaisella tasolla.

Ensi vuoden aikana työmarkkinoiden positiivinen kehitys tulee jatkumaan ja myös teollisuuden näkymät tulevat parantumaan. Hallituksen ajamat rakennemuutokset ovat edenneet odotettua hitaammin ja tämän seurauksena toimenpiteiden riittävyys on kyseenalaista. Hallituksen asettamia työllisyystavoitteita ei tulla saavuttamaan. Talouskasvun tukemiseksi olisi syytä tarkastella lisätoimenpiteitä työmarkkinoiden toimivuuden parantamiseksi sekä rakennemuutosten eteenpäin viemiseksi.

Asuntomarkkinat Suomessa

Asuntomarkkinoiden vuosi 2016 sisälsi jo optimistisuutta talouden elpymisestä. Vuosi oli huomattavasti tasaisempi kuin kaksi edeltävää vuotta ja myös vuoden sisällä tapahtuva vaihtelutrendi oli normaalimpi. Kokonaisuutena käytettyjen asuntojen markkinat päätyivät noin 3 % nousuun, mikä tarkoitti Suomessa yhteensä noin 58 000 käytetyn asunnon ja kiinteistön kauppaa vuonna 2016. Uusien asuntojen kauppa vilkastui selkeästi ollen jopa noin 28 % vilkkaampaa kuin vuonna 2015.

Asuntojen hinnoissa tapahtui lievää nousua, mikäli asuntomarkkinoita tarkastellaan laajana kokonaisuutena. Kuitenkin markkinoiden eriytyminen jatkui voimakkaana. Tämä tarkoittaa sitä, että asuntojen hinnoissa oli edelleen laskua taantuvilla ja muuttotappiollisilla alueilla. Voittajina olivat edelleen suuret kasvukeskukset sekä kehittyvien kaupunkien ydinalueet. Myyntiajatsäilyivät edellisvuoden tasolla, keskiarvo oli noin 70 vuorokautta.

Edullinen lainaraha ja sen saatavuuden parantuminen sekä kuluttajien luottamuksen elpyminen olivat edelleen merkittävimmät ajurit asuntokaupalle. Lisäksi rakennustoiminnassa tuli selkeä muutos parempaan suuntaan.

Pankin liiketoiminta

Avain Säästöpankin liiketoiminnan kasvu ja tulos saavuttivat pankin liiketoimintasuunnitelmasaan tilikaudelle asettamat tavoitteet. Pankki keskittyi toimintasuunnitelmansa mukaisesti kasvattamaan asiakaskuntaansa, parantamaan kannattavuuttaan ja lisäämään markkinaosuuttaan.

Avain Säästöpankki harjoittaa peruspankkitoimintaa ja tarjoaa asiakkailleen monipuolisia pankkipalveluja sekä oman taseensa kautta, että välittää yhteistyökumppaneidensa tuotteita. Välitetyt tuotteet käsittävät luotto-, sijoitus- ja vakuutus tuotteita.

Välitetyt luotot koostuvat SP-Kiinnitysluottopankki Oyj:n sekä Aktia Hypoteekkipankki Oyj:n kiinnitysluotoista, joiden määrä vuoden 2016 lopussa oli 22 090 tuhatta euroa. Pankilla on jälleensuveluvelvoite välittämiinsä kiinnitysluottoihin. Pankki on tilikauden aikana siirtänyt 7 521 tuhatta euroa luottoja omasta taseestaan Sp-Kiinnitysluottopankille.

Sijoitustuotteina pankin tuotevalikoimaan kuuluvat Sp-Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimat sijoitusrahastot sekä Nooa Säästöpankin liikkeeseen laskemat indeksilainat. Pankki tarjoaa asiakkailleen myös omaisuudenhoitopalvelua, jossa salkunhoitajana on Sp-Rahastoyhtiö Oy. Lisäksi pankki tarjoaa asiakkailleen osakevälityspalveluja.

Vuoden lopussa asiakkailta oli pankin välittämiä rahasto- ja vakuutussäästöjä 40 712 tuhatta euroa.

Pankin välittämät eläke- ja henkivakuutus tuotteet tuottaa säästöpankkien omistama Sp-Henkivakuutus Oy, joka tarjoaa pankin asiakkaille nykyaikaisia ja eri tilanteisiin sopivia vakuutussäästämisen tuotteita. Valikoima sisältää mm. säästö- ja eläkevakuutukset, lainaturvan, kapitalisaatiosopimuksen ja varainhoitovakuutuksen.

Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälitys- ja clearing palveluja. Säästöpankkien Keskuspankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja sen tehtävänä on myös varmistaa Säästöpankkiryhmän likviditeetti ja tukkuvarainhankinta. Säästöpankkien Keskuspankki hankkii rahoitusta ja operoi Säästöpankkiryhmän puolesta rahamarkkina- ja pääomamarkkinoilla ja hoitaa maksujen selvityksen ja huolehtii myös Ryhmän sisäisestä likviditeetin tasauksesta.

Kiinteistönvälittäjänä toimii säästöpankkien oma kiinteistönvälitysketju, jonka keskusyhtiönä on Sp-Koti Oy. Sp-Koti -ketju toimii franchising-periaatteella, jossa itsenäiset yhtiöt muodostavat pankin kanssa yhteistyössä toimivan valtakunnallisen välittäjäketjun.

Säästöpankit tarjoavat vakuutuksia verkkokaupassa, josta saa tavallisimmat henkilöasiakkaan vahinkovakuutuspalvelut. Vakuutuksenantajana toimii Suomen Vahinkovakuutus Oy.

Tulos

Avain Säästöpankin liikevoitto oli 3 696 tuhatta euroa (3 119 tuhatta euroa vuonna 2015). Liikevoitto kasvoi edellisestä vuodesta 18,5 prosenttia. Liikevoittoprosentiksi taseen vuosikeskiarvosta muodostui 1,1 prosenttia (1,0). Liiketuloksen hyvä kehitys johtui korkokatteen kasvusta. Pankin kulutuotto -suhde oli 56,9 prosenttia (61,6).

Pankin keskeiset tuloslaskelmaerät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	01-12/2016	01-12/2015	Muutos-% (*)	01-12/2014	Muutos-% (**)
Korkokate	5 150	4 330	18,9	3 850	12,5
Nettopalkkiotuotot	2 046	2 155	-5,1	2 004	7,6
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	117	-104		61	
Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	775	820		219	
Suojauslaskennan nettotulos	-7	0		2	
Muut tuotot	858	826	3,8	1 538	-46,3
Tuotot yhteensä	8 937	8 027	11,3	7 673	4,6
Henkilöstökulut	-2 219	-2 231	-0,5	-2 128	4,8
Muut hallintokulut	-1 667	-1 702	-2,1	-1 455	17,0
Muut kulut	-1 195	-1 011	18,1	-1 237	-18,2
Kulut yhteensä	-5 081	-4 945	2,8	-4 820	2,6
Kulu-tuotto -suhde	56,85	61,60		62,82	
Arvon alentumistappiot luotoista	-160	36		-151	
Liikevoitto	3 696	3 119	18,5	2 702	15,4
Tilikauden voitto	2 803	1 536	82,4	1 208	27,2
*) Muutos 2016-2015					
**) Muutos 2015-2014					

Pankin korkokatteeksi muodostui 5 150 tuhatta euroa (4 330). Korkokate kasvoi 18,9 prosentilla edelliseen tilikauteen verrattuna. Korkokatetta vahvistivat suojaavista korkojohdannaisista saadut korot, joiden määrä korkokatteessa oli 344 tuhatta euroa (321).

Korkotuottojen määrä oli 7 356 tuhatta euroa (6 859), jossa kasvua edellisvuodesta oli 7,2 prosenttia. Korkotuotoista merkittävimmän osan muodostivat antolainauksen ja sijoitustoiminnan korkotuotot. Korkokulut olivat 2 206 tuhatta euroa (2 529). Korkokulut vähenivät edelliseen tilikauteen verrattuna 12,8 prosenttia. Korkokulut koostuivat pääasiassa yleisön talletuksille ja luotolaitoksille maksetuista koroista.

Nettopalkkiotuotot olivat 2 046 tuhatta euroa (2 155). Tästä palkkiotuottojen osuus oli 2 436 tuhatta euroa (2 387) ja palkkiokulujen 390 tuhatta euroa (232). Palkkiotuottoihin sisältyy välitetyistä tuotteista saatuja palkkioita yhteensä 682 tuhatta euroa (567), josta välitetyistä kiinnitys- luottopankin luotoista saadut palkkiot olivat 44 tuhatta euroa (8) ja muista välitetyistä tuotteista 637 tuhatta euroa (559). Välitetyistä kiinnitysluotoista saadut palkkiot sisältyvät edellä esitettyihin lukuihin nettomääräisinä. Muista palkkiotuotoista merkittävimpiä olivat palkkiot antolainauksesta 628 tuhatta euroa (635), palkkiot maksuliikenteestä 841 tuhatta euroa (887), palkkiot omaisuuden hoidosta ja lainopillisista tehtävistä 168 tuhatta euroa (191) ja palkkiot takauksista 24 tuhatta euroa (23). Palkkiokulut kasvoivat edellisvuodesta 68,0 prosenttia johtuen maksujen välitykseen ja maksukortteihin liittyvien palkkioiden kasvusta.

Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotoiksi muodostui 117 tuhatta euroa (-104). Erään sisältyi tuloksen kautta käypään arvoon kirjattavien rahoitusvarojen myyntivoittoja ja -tappioita 36 tuhatta euroa (-65) sekä näiden realisoitumattomia arvostusvoittoja ja -tappioita 81 tuhatta euroa (-39).

Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot olivat 775 tuhatta euroa (820). Tästä myyntivoitot- ja tappiot olivat 820 tuhatta euroa (896). Erään sisältyy myös käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirrettyjä arvonalentumistappioita -46 tuhatta euroa (-77).

Suojauslaskennan nettotulos oli -7 tuhatta euroa (0). Erä muodostuu käypää arvoa suojaavien korkojohdannaisten ja suojattavien kohteiden käypien arvojen muutosten erotuksesta.

Muut tuotot sisältävät tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista, sijoituskiinteistöjen nettotuotot ja liiketoiminnan muut tuotot, yhteismäärältään 858 tuhatta euroa (826). Saadut osingot olivat 435 tuhatta euroa (480), jossa vähennystä edellisvuoteen oli 45 tuhatta euroa. Sijoituskiinteistöjen nettotuotoksi muodostui -29 tuhatta euroa (-27). Liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat 20,8 prosentilla 451 tuhanteen euroon (373). Liiketoiminnan muut tuotot sisältävät 218 tuhatta euroa kertaluonteisia eriä liittyen Visa Europen hallitus sopi vuoden 2015 lopulla yhtiön omistajien valtuuttamana yhtiön myymisestä yhdysvaltalaiselle Visa Inc. -yhtiölle edellyttäen, että tarvittavat viranomaisluvat saadaan. Tarvittavat viranomaisluvat saatiin kevään ja alkukesän aikana, ja kauppa toteutui suunnitellussa aikataulussaan kesäkuussa 2016.

Henkilöstökulut muodostuvat palkkakuluista sekä eläke- ja muista henkilösivukuluista. Näiden kulujen kokonaismäärä oli 2 219 tuhatta euroa (2 231), mikä oli 0,5 prosenttia pienempi kuin edellisenä vuonna.

Muut hallintokulut pienenevät 2,1 prosenttia, 1 667 tuhanteen euroon (1 702). Muut kulut, 1 195 tuhatta euroa (1 011), käsittävät poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaisten poistojen määrä oli 164 tuhatta euroa (171). Arvonalentumisia omassa käytössä olevien kiinteistöyhteisöjen osakkeista kirjattiin 50 tuhatta euroa (0). Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 16,7 prosenttia, 980 tuhanteen euroon (840). Kulujen kasvu johtui jäsenmaksujen noususta ja luottoriskin hallintaan liittyvien kulujen kasvusta. Luotoista ja takauksista kirjattujen arvonalentumistappioiden nettomäärä tilikauden tuloksessa oli 160 tuhatta euroa (-36), jossa kasvua edellisvuodesta oli 196 tuhatta euroa. Arvonalentumistappioiden bruttomäärä oli 178 tuhatta euroa (-16). Arvonalentumisten peruutuksia kirjattiin 11 tuhatta euroa (0) ja palautuksia aikaisemmin toteutuneiksi luottotappioiksi kirjatusta saamisista saatiin 7 tuhatta euroa (20).

Arvonalentumistappiot luotoista pysyivät edelleen vähäisinä.

Tase

Pankin tase kasvoi vuoden 2016 aikana 5,6 prosenttia ja oli vuoden lopussa 337 304 tuhatta euroa (319 525). Taseessa olevien luottojen määrä oli 227 040 tuhatta euroa. Luottojen keski-korko oli 2,0 prosenttia. Talletusten määrä oli 222 684 tuhatta euroa ja niiden keski-korko 0,6 prosenttia. Taseen tuottosuhte oli 0,9 % (0,9 %).

Avain Säästöpankin taseen keskeiset erät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrat-tuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	31.12.2016	31.12.2015	Muutos-%		
)	31.12.2014 Muutos-% *)	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	227 040	221 329	2,6	198 406	11,6
Luotot	227 040	221 329	2,6	198 406	11,6
Sijoitukset	104 695	92 653	13,0	75 664	22,5
Saamiset luottolaitoksilta	32 264	24 197	33,3	16 230	49,1
Saamistodistukset	49 970	45 219	10,5	38 506	17,4
Osakkeet ja osuudet	18 467	19 097	-3,3	17 105	11,6
Kiinteistöt	3 994	4 139	-3,5	3 824	8,3
Johdannaissopimukset	1 899	1 896	0,2	2 135	-11,2
Johdannaissopimukset vastaavaa	1 899	1 896	0,2	2 135	-11,2
Yleisön talletukset *)	222 684	214 102	4,0	208 864	2,5
Velat luottolaitoksille	66 087	62 077	6,5	28 978	
Liikkeeseen lasketut velkakirjat	7 800	7 300	6,8	7 200	1,4
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	7 800	7 300	6,8	7 200	1,4
Oma pääoma	23 222	19 042	22,0	18 563	2,6
Tilinpäätössiirtojen kertymä	10 611	10 428	1,8	9 197	13,4
ROA%	0,9	0,9		0,9	
ROE%	10,1	10,4		10,7	
Omavaraisuusaste	9,4	8,6		9,3	
Vakavaraisuussuhde	18,23 %	16,06 %		15,84 %	

*) Luku ei sisällä suojauksesta johtuvaa käyvän arvon muutosta
 **) Muutos 2016-2015
 ***) Muutos 2015-2014

Luotonanto

Avain Säästöpankin luotonannon kokonaismäärä tilikauden lopussa oli 249 130 tuhatta euroa (230 332). Luotonanto sisältää pankin taseessa olevat luotot 227 040 tuhatta euroa (221 329) sekä pankin välittämät SP-Kiinnitysluottopankin ja Aktia Hypoteekkipankin kiinnitysluotot, jotka eivät sisälly pankin taseeseen. Välitettyjen kiinnitysluottojen määrä vuoden lopussa oli 22 090 tuhatta euroa (9 003). Pankin valtion varoista välittämät luotot sisältyvät pankin taseeseen erään Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä. Niiden määrä vuoden lopussa oli 539 tuhatta euroa (746).

Mukaan luettuna välitetyt kiinnitysluotot luottoja nostettiin ja uudistettiin vuoden aikana yhteensä 76 345 tuhatta euroa. Luotonannon nettolisäys oli 18 798 tuhatta euroa eli 8,2 prosenttia.

Luotonannon kehitykseen vaikutti asuntokaupan rahoituksen kohtuullisen hyvä kysyntä.

Järjestämättömien saamisten määrä säilyi edelleen hyvin maltillisella tasolla.

Järjestämättömät saamiset olivat vuoden lopussa 724 tuhatta euroa (307) eli 417 tuhatta euroa suuremmat kuin vuotta aiemmin. Lisäksi pankilla oli nollakorkoisia saamisia 0 tuhatta euroa (0). Järjestämättömät ja nollakorkoiset saamiset yhteensä olivat 0,3 prosenttia (0,1) taseessa olevien luottojen ja taseen ulkopuolisten sitoumusten yhteismäärästä.

Lisäksi lainanhoitojoustolliset saamiset olivat 275 (4 110). Lainanhoitojoustolliset saamiset ovat saamisia, joiden lainaehtoja on neuvoteltu uudelleen tai asiakkaan rahoitusta on järjestelty heikentyneen maksukyvyn johdosta.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin kuuluvat asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset, 1 257 tuhatta euroa (1 086) muodostuvat pääasiassa pankki- ja muista takauksista.

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset, joiden määrä tilikauden päättyessä oli 11 028 tuhatta euroa (7 901) koostuvat pääasiassa myönnettyistä nostamattomista luotoista.

Sijoitukset

Pankin sijoitukset kohdistuivat pääosin talletuksiin muissa luottolaitoksissa, saamistodistuksiin, osakkeisiin ja osuuksiin sekä kiinteistöihin, jotka sisältyvät tase-erään Aineelliset hyödykkeet. Aineelliset hyödykkeet on eritelty liitetiedossa 1.8.

Pankin talletukset muissa luottolaitoksissa olivat 32 264 tuhatta euroa (24 197). Määrä oli 8 067 tuhatta euroa suurempi kuin vuotta aikaisemmin. Sijoitukset saamistodistuksiin muodostuivat rahamarkkina-arvopapereista ja joukkovelkakirjalainoista Niiden määrä tilikauden päättyessä oli 49 970 tuhatta euroa (45 219), mikä on 10,5 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Pankki luopui Aktia Hypoteekkipankin osakkeista vuoden 2016 aikana, kirjaten 40 tuhatta euroa tappiota.

Sijoitukset osakkeisiin ja osuuksiin olivat kauden päättyessä 18 467 tuhatta euroa (19 097). Tästä toiminnalle välttämättömien osakkeiden ja osuuksien osuus oli 5 158 tuhatta euroa (4 537) ja muiden osakkeiden ja rahasto-osuuksien osuus 13 309 tuhatta euroa (14 561). Pankilla ei ole hallussaan julkisesti noteerattuja osakkeita, joilla se kävisi aktiivisesti kauppaa.

Pankin kiinteistöomaisuuden arvo taseessa oli 3 994 tuhatta euroa (4 139). Tästä omassa käytössä olevien kiinteistöjen arvo oli 2 764 tuhatta euroa (2 836) ja sijoituskiinteistöjen arvo 1 230 tuhatta euroa (1 303). Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 1.8.

Vuoden 2016 aikana pankki myi omistamiensa kiinteistöjä 12 tuhannen euron arvosta. Kiinteistöomaisuuden myynnistä kertyi 1 tuhannen euron nettomääräinen myyntivoitto. Pankki kirjasi arvonalennuksia kiinteistöomaisuudesta yhteensä -100 tuhatta euroa (0).

Johdannaissopimukset

Pankki käyttää johdannaissopimuksia korkoriskiensä suojaamiseen. Tilikaudenpäätyessä johdannaisten positiivinen käypä arvo taseen vastaavaa - puolella, tase-erässä Johdannaissopimukset, oli yhteensä 1 899 tuhatta euroa (1 896), joka muodostui käypää arvoa suojaavien johdannaisten osuudesta. Pankki suojusti käyvän arvon suojauksella avistaehtoista talletussalkkua. Suojausinstrumenttina olivat koronvaihtosopimukset. Lisäksi pankki suojusti osaketalletusten arvonmuutoksia osakeoptioilla.

Johdannaissopimukset eritellään liitetiedossa 1.6. Vakavaraisuuslaskennassa johdannaiset sisältyvät luotto- ja vastapuoliriskin vakavaraisuusvaatimukseen.

Yleisön talletukset

Pankin varainhankinnasta valtaosa muodostui yleisöltä vastaanotetuista talletuksista. Talletusten määrä vuoden lopussa oli 222 684 tuhatta euroa (214 102). Talletukset kasvoivat vuoden aikana 8 583 tuhatta euroa eli 4,0 prosenttia.

Talletukset käyttely- ja säästämistileillä kasvoivat vuoden aikana 14 316 tuhatta euroa eli 11,6 prosenttia ja niiden määrä vuoden vaihteessa oli 138 039 tuhatta euroa (123 723). Sijoittamis- ja asuntosäästöpalkkiotilien vähennys oli 5 733 tuhatta euroa eli 6,3 prosenttia ja niitä oli vuoden vaihteessa 84 646 tuhatta euroa (90 379).

Muutokseen vaikuttivat pankin toimialueen elinkeinorakenteeseen liittyvät tulovirrat sekä sijoittamistileillä olleiden varojen kanavoituminen rahasto- ja vakuussäästämisen tuotteisiin.

Muut velat

Muut velat muodostuvat pääasiassa veloista luottolaitoksille ja liikkeeseen lasketuista velkakirjoista, joita ovat sijoitustodistukset, joukkovelkakirjalainat sekä debentuurit, joilla on huonompi etuoikeus kuin pankin muilla veloilla.

Velat luottolaitoksille olivat 66 087 tuhatta euroa (62 077). Erä sisältää muiden luottolaitosten pankkiin tekemät talletukset sekä pankin muut velat muille luottolaitoksille, jotka olivat 2 764 tuhatta euroa (2 776). Muita velkoja ovat mm. repomyynnit, joiden määrä vuoden vaihteessa oli 2 764 tuhatta euroa (2 776).

Pankki laski liikkeeseen vuoden aikana debentuurilainaa 2 000 tuhatta euroa. Tilikauden päättyessä liikkeeseen laskettujen velkakirjojen määrä pankin taseessa oli yhteensä 7 800 tuhatta euroa (7 300), jotka muodostuivat debentuurilainoista.

Muut vieraan pääoman erät muodostuivat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtävistä eristä.

Oma pääoma ja tilinpäätössiirtojen kertymä

Pankin oma pääoma tilikauden päättyessä oli 23 222 tuhatta euroa (19 042). Lisäystä edelliseen tilikauteen verrattuna oli 4 180 tuhatta euroa. Omaan pääomaan sisältyvän käyvän arvon rahaston määrä laskennallisilla veroilla oikaistuna oli 1 601 tuhatta euroa (48). Määrä koostui myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutoksesta.

Omaan pääomaan sisältyy vuosina 2005, 2007 ja 2014 liikkeeseen laskettu kantarahasto, jonka suuruus on 7 000 tuhatta euroa (7 000).

Tilinpäätössiirtoja ovat poistoerot ja verotusperusteiset varaukset, joiden yhteismäärä kauden päättyessä oli 10 611 tuhatta euroa (10 428), josta luottotappiovaraus oli 10 610 tuhatta euroa (10 399). Vuonna 2016 luottotappiovarauksista kasvatettiin 211 tuhatta euroa (kasvatettiin 1 239 tuhatta euroa), jonka jälkeen varauksen määrä tilinpäätöksessä oli 4,8 prosenttia saamisista. Varauksesta 446 tuhatta euroa on siirretty vararahastoon. Tilikauden aikana poistoeroa vähennettiin -28 tuhatta eurolla (vähennettiin -9).

Keskinäinen vastuu

Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat keskusyhteisö, jäsenluottolaitokset, jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ja sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet. Säästöpankkiliitto osk toimii Yhteenliittymän keskusyhteisönä.

Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitostensa veloista ja sitoumuksista yhteenliittymälain mukaisesti. Keskusyhteisö on velvollinen suorittamaan yhteenliittymälain mukaisesti tukitoimena jäsenluottolaitokselle määrän, joka on tarpeen jäsenluottolaitoksen selvitystilan estämiseksi. Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitoksen niistä veloista, joita ei saada suoritetuksi jäsenluottolaitoksen varoista.

Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia suorittamaan yhteenliittymälain säädettyjen perusteiden keskusyhteisölle osuutensa määräästä, jonka keskusyhteisö on suorittanut joko toiselle jäsenluottolaitokselle tukitoimena, taikka toisen jäsenluottolaitoksen velkojalle maksuna erääntyneestä velasta, johon velkoja ei ole saanut suoritusta velalliseltaan.

Keskusyhteisöllä on velvollisuus yhteenliittymälain mukaisesti valvoa jäsenluottolaitosten toimintaa ja antaa niille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi ohjeita riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperusteiden noudattamiseksi yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa. Keskusyhteisöllä on oikeus vahvistaa jäsenluottolaitoksille yleisiä toimintaperiaatteita noudatettavaksi näiden Yhteenliittymänkannalta merkittävässä toiminnassa.

Talletussuoja

Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain (1195/2014) mukaan talletuspankilla on velvollisuus kuulua talletussuojajärjestelmään ja maksaa talletussuojamaksua. Talletussuoja korvaa tallettajien varat, jos ne eivät ole käytettävissä luottolaitoksen jouduttua pysyviin maksuvaikeuksiin. Korvaus on enimmillään 100.000 euroa yhtä luottolaitosta kohden. Samaan talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä luottolaitoksena. Tämä tarkoittaa, että yhdessä tai useammassa yhteenliittymään kuuluvassa talletuspankissa olevat varat korvataan yhteensä 100.000 euron enimmäismäärään asti. Säästöpankkien yhteenliittymä on tässä tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymä.

Pankin talletussuojamaksu oli tilikaudella 36 tuhatta euroa. Talletussuojasta vastaa vuoden 2015 alusta perustettu uusi viranomainen, Rahoitusvakausvirasto. Vanha talletussuojarahasto hyvittää kuitenkin jäsenpankeilleen Rahoitusvakausviraston vuodelle 2016 määräämät talletussuojamaksut siinä suhteessa kuin kukin Vanhan talletussuojarahaston jäsenpankit ovat vuosien kuluessa kartuttaneet rahastoa. Näin ollen talletussuojamaksulla ei ole pankille kuluvaikutusta tilikaudella 2016.

Sijoittajien turva

Avain Säästöpankki kuuluu myös sijoittajien korvausrahastoon, jonka suojan piiriin kuuluvat kaikki ei-ammattimaisetsijoittajat.

Sijoittajien korvausrahaston tarkoituksena on sen jäseninä olevien sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten korvausrahaston suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamisen turvaaminen. Korvausrahaston varoista korvataan sijoituspalveluyrityksen hallussa tai hallinnoitavana sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä olevat suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamiset. Samalle sijoittajalle maksettavan korvauksen määrä on yhdeksän kymmenesosaa sijoittajan samalta sijoituspalveluyritykseltä olevan saamisen määrästä, kuitenkin enintään 20 000 euroa. Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvia pankkeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

Vakavaraisuuden hallinta

Avain Säästöpankki on määritellyt vakavaraisuuden hallintaprosessin, jonka tavoitteena on pankin riskinkantokyvyn riittävyyden turvaaminen suhteessa toiminnan kaikkiin olennaisiin riskeihin. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi pankki tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyvät riskit kattavasti ja mitoittaa riskinkantokykynsä vastaamaan pankin riskien yhteismäärää. Vakavaraisuutensa turvaamiseksi pankki asettaa riskiperusteiset pääomatavoitteet ja laatii pääomasuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on myös ylläpitää ja kehittää laadukasta riskienhallintaa.

Pankki toimii strategiansa mukaisesti vähittäispankkitoiminnassa. Toimimallavain tällä liiketoiminta-alueella pankki kykenee pitämään toimintaansa sisältyvät riskit hallittavina ja toiminnan laatuun nähden pieninä. Pankin vakavaraisuuden hallinnasta vastaa pankin hallitus, joka myös määrittelee toimintaan liittyvät riskirajat. Pankin hallitus käy vuosittain läpi pankin vakavaraisuuden hallintaan liittyvät riskit, pääomasuunnitelman sekä riskeille asetetut rajat.

Vakavaraisuuden hallintaprosessissaan pankki laatii mm. tulos-, kasvu- ja vakavaraisuusennusteet. Ennusteiden perusteella pankki kartoittaa tarvittavat toimenpiteet, joilla liiketoimintastrategian mukainen vakavaraisuustaso kyetään ylläpitämään.

Omat varat ja vakavaraisuus

Avain Säästöpankin vakavaraisuus on vahvalla tasolla ja täyttää sekä 8 %:n vähimmäistason että lisäpääomavaatimukset. Vuoden 2015 alussa otettiin käyttöön sekä kiinteä lisäpääomavaatimus 2,5 % että muuttuva lisäpääomavaatimus, jonka viranomaiset voivat tarvittaessa asettaa 0 - 2,5 %:n tasolle. Vuonna 2016 muuttuvaa lisäpääomavaatimusta ei asetettu.

Finanssivalvonta on myöntänyt luvan olla vähentämättä Yhteenliittymän jäsenluottolaitosten sisäisiä omistusosuuksia omien varojen instrumenteista laskettaessa omia varoja yksittäisen pankin tasolla ja alakonsolidointiryhmän tasolla. Lisäksi Finanssivalvonta on myöntänyt luvan soveltaa O prosentin riskipainoa Yhteenliittymän yhteisvastuun piirissä oleviin sisäisiin luottolaitosvastuisiin. Luvat perustuvat EU:n vakavaraisuusasetukseen (EU 575/2013) ja lakiin talletuspankkien yhteenliittymästä (599/2010).

Säästöpankki soveltaa vakavaraisuuslaskennassa luottoriskin laskentaan standardimenetelmää ja operatiivisen riskin osalta perusmenetelmää. Avain Säästöpankki julkistaa vakavaraisuuslaskennan kannalta olennaiset tiedot vuosittain osana toimintakertomustaan ja tilinpäätöksen liite-

tietoja. Puolivuositain tehtävässä osavuositarkastuksessa julkistetaan keskeiset vakavaraisuustiedot.

Säästöpankkiryhmä julkistaa Säästöpankkien yhteenliittymän ns. Pilari III:n mukaiset vakavaraisuustiedot tilinpäätöksessään. Säästöpankkiryhmän tilinpäätös on luettavissa www.saastopankki.fi verkkopalvelussa.

Avain Säästöpankin omat varat yhteensä olivat 35 641 tuhatta euroa (30 601), kun omien varojen vähimmäisvaatimus oli 15 644 tuhatta euroa (15 242). Ydinpääoma (CET1) määrä oli 31 161 tuhatta euroa. Ensisijaisten omien varojen määrä oli 31 161 tuhatta euroa (26 888). Toissijaiset omat varat olivat 4 480 tuhatta euroa (3713).

Säästöpankin vakavaraisuutta koskevat tiedot sisältyvät Säästöpankkiryhmän konsolidoituun tilinpäätökseen. Yhteenliittymälain 21 ja 21 a §:ssä tarkoitettuja poikkeuslupia ei sovelleta Säästöpankkiin.

Avain Säästöpankin vakavaraisuussuhde säilyi edelleen hyvällä tasolla. Pankin vakavaraisuussuhde nousi 2,17 prosenttiyksikköä ja oli vuoden lopussa 18,23 (16,06) prosenttia. Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettuihin eriin oli 15,94 % (14,11 %).

VAKAVARAIUUSLASKELMA

Omat varat	2016	2015
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	31 711	27 384
Vähennykset ydinpääomasta	- 550	- 496
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	31 161	26 888
Ensisijainen lisäpääoma ennen vähennyksiä	0	0
Vähennykset ensisijaisesta lisäpääomasta	0	0
Ensisijainen lisäpääoma (ATI) yhteensä	0	0
Ensisijainen pääoma (TI = CET1 + ATI) yhteensä	31 161	26 888
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä	4 480	3 713
Vähennykset toissijaisesta pääomasta	0	0
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	4 480	3 713
Omat varat (TC = T1 + T2) yhteensä	35 641	30 601
Riskipainotetut erät		
Luotto- ja vastapuoliriski	175 753	170 097
Vastuun arvonokaisuriski (CVA)	3 358	3 921
Markkinariski	2 005	3 485
Valuuttariski	2 005	3 485
Operatiivinen riski	14 428	13 017
Riskipainotetut erät yhteensä	195 544	190 520
Luottolaitoslain mukainen kiinteä lisäpääomapuskuri (2,5 %)	4 889	4 763

Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	15,94	14,11
Ensisijainen pääoma (TI) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	15,94	14,11
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	18,23	16,06

Avain Säästöpankin vakavaraisuuden kehitykseen vaikuttivat tuloksen lisäksi debentuurilainan liikkeellelasku ja käyvän arvon rahaston muutos.

Vähimmäisomavaraisuusaste

Säästöpankin vähimmäisomavaraisuusaste oli 9,08 prosenttia. Vähimmäisomavaraisuusaste on laskettu tiedossa olevan sääntelyn mukaisesti ja kuvaa pankin ensisijaisten pääomien suhdetta kokonaisvastuisiin.

	2016	2015
Ensisijainen pääoma	31161	26 888
Vastuiden kokonaismäärä	343086	329 138
Vähimmäisomavaraisuusaste	9,08 %	8,17 %

Kriisinratkaisusuunnitelma

Euroopan parlamentin ja unionin direktiivi 2014/59/EU luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä tuotiin kansallisesti voimaan 1.1.2015 alkaen (Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta). Kriisinratkaisulain toteuttamiseksi perustettiin Rahoitusvakausvirasto (laki rahoitusvakausvirastosta, 1995/2014), joka luo Säästöpankkien yhteenliittymälle kriisinratkaisusuunnitelman alkuvuodesta 2017. Osana kriisinratkaisusuunnitelmaa tullaan asettamaan yhteenliittymätasolla vaatimus omien varojen ja vähennyskelpoisten velkojen määrästä (MREL-vaade) ja se astuu voimaan 31.12.2017. Vaadetta ei kohdistetä jäsenluottolaitoksiin, mutta jäsenluottolaitoskohtaista vaatimusta tullaan arvioimaan uudelleen vuonna 2018. MREL-vaade on luonteeltaan Pilari 2 -tyyppinen minimivaade, joka on täytettävä jatkuvasti.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tavoite

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi

Riskienhallinnalla tarkoitetaan liiketoiminnasta aiheutuvien sekä siihen olennaisesti liittyvien riskien tunnistamista, arviointia, mittaamista, rajoittamista ja seuranta. Riskienhallinnalla pyritään vähentämään ennakoimattomien tappioiden todennäköisyyttä tai uhkaa valvottavan maineelle ja siten varmistamaan ryhmästrategian toteuttamista. Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta on osa sisäistä valvontaa.

Riskienhallinnan tavoitteena on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa toiminnan jatkuvuus. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta riittävästä ja tehokkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta.

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta luo edellytykset riskien tunnistamiselle, arvioinnille, mittamiselle ja riskien rajaamiselle pankin kannalta turvalliselle tasolle. Eri riskialueiden ja liiketoimin-

tojen edellyttämät pääomatarpeet määritetään luotettavasti ja riippumattomasti sekä pääoma kohdennetaan suunnitelmallisesti nykyisen ja suunnitellun riskinoton mukaan sekä pankin maksuvalmiuden hallinnan kannalta oikein.

Riskienhallinta on osa pankin sisäistä valvontaa ja keskeinen osa pankin operatiivista toimintaa. Pankin riskienhallintastrategia perustuu hallituksen pankille vahvistamaan päämäärään ja liiketoimintastrategiaan, riskienhallintaohjeisiin, valtuusjärjestelmään sekä keskeisimmistä liiketoiminnan osa-alueista tuotettavaan riski- ja poikkeamaraportointiin.

Pankki kohdistaa strategiansa mukaisesti liiketoimintansa vähittäispankkitoiminnan vähäriskeeseen osaan. Pankilla ei ole taloudelliseen kantokykyynsä nähden ylisuuria asiakas- tai sijoitusriskikeskittymiä eikä pankki niitä strategiansa mukaisesti myöskään ota.

Pankki pitää vakavaraisuutensa turvallisella tasolla. Pankin vakavaraisuutta ja riskienkantokykyä vahvistetaan kannattavalla liiketoiminnalla. Luotto- ja muiden riskien muodostaman tappiowan pankki huomioi tilinpäätöksessään riittäväillä arvonalentumiskirjauksilla ja muilla tappiokirjauksilla.

Hallitukselle annetaan säännöllisesti tietoa pankin eri riskeistä ja niiden tasoista. Pankin hallitus asettaa riskinottohalukkuuden tason hyväksymällä riskialuekohtaiset riskistrategiat ja tarvittavat riskilimiitit ja seurantarajat. Riskistrategian toteutumista seurataan riskilimiittien ja seurantarajojen valvonnalla ja raportoinnilla, jota suoritetaan liiketoiminnasta riippumattomasti. Hallitus myös hyväksyy valtuudet ja puitteet riskinotolle määrittelemällä sallitut riskirajat eri riskialueille. Valtuuksien puitteissa vastuu päivittäisestä riskienseurannasta ja valvonnasta kuuluu toimivalle johdolle. Toimiva johto hyödyntää seurannassaan järjestelmien tuottamia raportteja eri riskien osa-alueilta. Riskien raportointiin ja seurantaan tarkoitetut järjestelmät sekä käytännöt täyttävät riskienhallinnalle asetetut edellytykset ottaen huomioon pankin toiminnan luonteen ja laajuuden.

Pankilla on seuraavat liiketoiminnasta riippumattomat toiminnot varmistamassa tehokas ja kattava sisäinen valvonta:

- riippumaton riskienvalvonta
- säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaava toiminto (compliance)
- sisäisen tarkastuksen toiminto

Riippumattoman riskienvalvonnan tehtävänä on varmistaa ja valvoa, että pankin riskienhallinta on riittävällä tasolla suhteessa pankin liiketoiminnan laatuun, laajuuteen, monimuotoisuuteen ja riskeihin. Riskienvalvontatoiminnon tehtävänä on avustaa pankin hallitusta ja toimivaa johtoa riittävän riskienhallinnan järjestämisessä sekä toimivuuden ja tehokkuuden valvonnassa.

Compliance -toiminnon tavoitteena on varmistaa, että pankissa noudatetaan lainsäädäntöä, viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä. Compliance -toiminnon vastuulla on valvoa, että pankissa noudatetaan annettuja sisäisiä ohjeita, henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä muita rahoitusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita.

Pankin hallitus on asettanut pankille sisäisen tarkastuksen ja vahvistanut sisäiselle tarkastukselle tarkastussuunnitelman sekä raportointiperiaatteet.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on pankin toimintaorganisaation sisäisen valvonnan laajuuden ja riittävyyden arviointi sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden valvonta ja arviointi. Sisäinen tarkastus raportoi havainnoistaan toimitusjohtajalle ja hallitukselle.

Pankin hallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä lainsäädännön, viranomaisvaateiden ja keskusyhteisön hallituksen antaman ohjeistuksen mukaisesti. Pankin toimitusjohtaja ja muu johto vastaavat sisäisen valvonnan järjestämisestä lainsäädännön, viranomaisvaateiden sekä keskusyhteisön ja pankin oman hallituksen antamien tarkempien sisäisten toimintaohjeiden mukaisesti.

Säästöpankkien yhteenliittymän riskienhallinnan menettelytapoja ylläpidetään ja kehitetään keskusyhteisön riippumattoman riskienvalvonnan toimesta, jotta varmistetaan myös kaikki uudet, olennaiset mutta aikaisemmin tunnistamattomat riskit tulevat liiketoimintojen riskienhallinnan piiriin.

Merkittävät tai riskipitoiset sitoumukset tehdään kollegiaalisen päätöksentekomenettelyn mukaisesti ja valtuuksien käyttö on rajattu limiiteillä. Liiketoimintaa ja prosesseja ohjataan sisäisillä toimintaohjeilla, joiden noudattamista ja ajantasaisuutta valvotaan. Tehdyt päätökset ja merkittävät liiketoimet dokumentoidaan ja arkistoidaan. Olennainen osa riskienhallintaa suoritetaan päivittäisissä varmistuksissa. Tehtyjen päätösten toimeenpanoa seurataan hyväksymisillä, todentamisilla, varmistuksilla, täsmäytyksillä sekä seuranta- ja poikkeamisraporteilla.

Luottoriskit

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei todennäköisesti täytä sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Luottoriskien suurin lähde ovat luotot, mutta luottoriskiä (vastapuoliriskiä) voi syntyä myös muunlaisista saamisista, kuten joukkovelkakirjalainoista, lyhytaikaisista saamistodistuksista ja johdannais sopimuksista sekä taseen ulkopuolisista sitoumuksista, kuten käyttämättömistä luottojärjestelyistä ja -limiiteistä sekä takauksista.

Pankin hallitus ohjaa pankin luottoriskien hallintaa, siinä käytettäviä menetelmiä sekä niiden valvontaa ja raportointia vahvistamallaan luottoriskistrategialla, sen perusteella antamallaan luottoriskejä ja niiden hallintaa koskevilla muilla ohjeilla sekä asettamallaan riskilimiiteillä ja muilla seurantarajolilla.

Luottoriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa asiakasvastuista syntyvien riskien tulos- ja vakuusvaikutukset hyväksyttävälle tasolle. Hallituksen vahvistama liiketoimintastrategia ja luotonanto-ohjeet määrittelevät enimmäismäärät riskikeskittymille ja ohjaavat luotonannon suuntaamista asiakassektoreittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Pankin keskeisiä asiakasryhmiä ovat toimialueen henkilöasiakkaat ja maaseutuyrittäjät sekä pienyritykset. Pankin varainhankinnasta pääosa on myönnetty luottoina pankin asiakkaille. Pankin taseessa olevista luotoista kotitalouksien ja elinkeinonharjoittajien yhteinen osuus on noin 65,1 % (66,7 %). Maaseutuyrittäjien osuus taseessa olevista luotoista on 17,6 % (18,7 %) ja muiden 17,3 % (14,5 %). Valtaosa, 69,0 % (59,1 %), pankin luotoista on myönnetty asuntovuokrausta vastaan.

Asiakkaiden luottoriskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön suorittamaan asiakasseurantaan ja sisäiseen luottokelpoisuusluokitteluun. Luotonmyöntö perustuu ensisijaisesti asiakkaan riittävään luotonhoitokykyyn. Asiakkaan maksukyky, aiempi maksukäyttäytyminen, hakemuksen luottoluokitus ja tarjotut vakuudet muodostavat perustan luottopäätöksille ja luoton riskiperusteiselle hinnoittelulle. Olemassa olevat luotot luokitellaan luottoluokitus-mallilla, joka huomioi asiakkaan maksukäyttäytymisen muutokset.

Pankin hallitus tekee suurimmat luottopäätökset. Hallitus on edelleen delegoinut luottovaltuuksia pankin johdolle ja johtoryhmälle sekä muille nimetyille toimihenkilöille. Luottopäätökset tehdään pankin hallituksen vahvistamien luotonanto-ohjeiden mukaisesti. Pääsääntönä on vähintään kahden päätöksentekijän periaate. Luottopäätökset perustuvat asiakkaan luottokelpoisuuteen ja maksukykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteereiden kuten vakuusvaatimusten täyttymiseen. Luotot on myönnetty pääosin turvaavin vakuuksin. Vakuudet arvostetaan varovaisesti käypään arvoon ja niiden käypiä arvoja seurataan säännöllisesti sekä tilastoja että hyvää toimialuetuntemusta hyödyntämällä. Pankin hallitus on vahvistanut pankille ohjeet eri vakuusmuotojen arvostuksista ja niiden vakuusarvoista, joita vastaan luottoa voidaan myöntää.

Luottoriskiä arvioidaan jatkuvasti seuraamalla mm. takaisinmaksussa esiintyviä viivästyksiä ja järjestämättömiä luottoja. Asiakaskohtaisia vastuiden ja vakuuksien määriä seurataan asiakasvastuuhenkilöiden taholta perustuen jatkuvaan maksukäyttäytymisen ja asiakkaiden toiminnan seuraamiseen. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti asiakasvastuista ja järjestämättömistä luotoista. Raportointi sisältää mm. riskien määrän ja kehityksen asiakaskokonaisuuksittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Pankilla oli yksi asiakaskokonaisuus, jonka vastuut ylittivät EU:n vakavaraisuusasetuksen asettaman rajan 10 prosenttia pankin omista varoista (ns. suuret asiakasriskit). Pankin luottokantaan sisältyvät riskit ovat tehtyjen selvitysten perusteella pankin vuositulostasoon ja riskinkantokykyyn nähden alhaisella tasolla.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan pankin kykyä vastata sitoumuksistaan. Likviditeettiriski voi aiheutua sisään tulevien ja ulos menevien kassavirtojen hallitsemattomuudesta ja/tai ennakoimattomuudesta. Likviditeettiriskiksi voidaan määritellä myös tarvittavan jälleenrahoituksen kustannusten hallitsematon nousu. Likviditeettiriski voidaan tarkemmin jakaa lyhyen aikavälin maksuvalmiusriskiin ja pitkän aikavälin rahoitusriskiin. Pankin liiketoiminta on talletuspankkitoimintaa, johon keskeisenä osana kuuluu maturiteettitransformaation kautta tuleva rahoitusriski. Liiketoiminnan perustana on pankin asiakkailtaan vastaanottamat talletukset, joilla rahoitetaan kohdeasiakkaille myönnettävää luotonantoa.

Hallituksella on kokonaisvastuu likviditeettiriskistrategiasta, riskinotto-tason linjauksesta ja likviditeettiriskin hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät likviditeettiriskin tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Pankin hallitus hyväksyy likviditeettistrategian ja muun ohjeistuksen sekä asettaa likviditeettiriskin seurannalle limiitit ja muut seurantarajat.

Avain Säästöpankki hankkii tarvitsemansa jälleenrahoituksen talletuksina omalta toimialueeltaan. Talletustiliehtojen mukaan merkittävä osa jälleenrahoituksesta on avistaehtoista jakautuen yli 13 100 tallettaja-asiakkaalle. Pankin tavoitteena on pidentää jälleenrahoituksensa maturiteettia ja ylläpitää laajaa rahoituspohjaa.

Pankki sijoittaa varainhankinnastaan enintään 100 prosenttia luotonantoon ja pitää maksuvalmiutensa hyvänä sijoittamalla likvidit varat pääosin jälkimarkkinakelpoisiin rahoitusinstrumentteihin ja lyhytaikaisiin talletuksiin muihin rahalaitokseen. Pankin taseessa olevista luotoista on 21,5 % (22,6 %) luotoissa, joiden luottoaika on yli 20 vuotta. Vuoden 2016 aikana pankin rahoitusasema pysyi vakaana.

Markkinariski

Markkinariskejä syntyy pankin rahoitustaseista, joka koostuu anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleenrahoituksesta sekä sijoitus- ja likviditeettisalkuista.

Markkinariskillä tarkoitetaan korkojen ja markkinahintojen muutosten vaikutusta pankin tulokseen ja omiin varoihin. Pankin merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvon että tuloarvon kautta. Rahoitustaseen korkoriskin hallinnan periaatteet on kuvattu alla kohdassa rahoitustaseen korkoriski. Pankin liiketoimintaan ei lähtökohtaisesti kuulu kaupankäynti omaan lukuun tai asiakaskaupankäynti. Johdannaisten käyttö on rajoitettu suojaustarkoitukseen.

Kaupankäyntitoiminnassa korkojen muutos aiheuttaa markkinariskin toteutumisen arvopapereiden markkina-arvon muutoksena. Osakeriskillä tarkoitetaan mm. julkisesti noteerattavien osak-

keiden ja rahasto-osuuksien kurssimuutosten aiheuttamaa tulosvaikutusta. Pankin tavoitteena arvopaperisijoituksissa on hankkia tuotto-riskisuhteeltaan kilpailukykyinen tuotto sijoitetulle pääomalle.

Sijoitus- ja likviditeettisalkun markkinariski muodostuu sijoituskohteen hinta-, korko- ja valuuttariskistä. Osakekurssien, korkojen ja valuuttojen muutokset vaikuttavat sijoitussalkun omistuksien arvoon ja sitä kautta tuottoon. Sijoitussalkun markkinariskiä mitataan ja seurataan omaisuus-luokittain, vastapuolittain ja sektoreittain. Hallitukselle ja riskivaliokunnalle raportoidaan säännöllisesti sijoitussalkun position kehitys ja suurimmat vastapuolet.

Pankki sijoittaa arvopapereihin vain siten, että kurssimuutosten tulosvaikutus ei vaaranna pankin vakavaraisuutta tai kannattavuutta. Tilinpäätöshetkellä pankin tulokseen sisältyi arvopapereista kirjattuja realisoitumattomia arvomuutoksia nettomäärältään 28 tuhatta euroa (-116) Lisäksi realisoitumattomia arvomuutoksia sisältyi käyvän arvon rahastoon, määrältään 1 600 tuhatta euroa (48), joka koostui myytävissä olevien rahoitusvarojen arvomuutoksesta. Arvopapereiden realisoitumattomista arvomuutoksista aiheutuva vaikutus pankin omiin varoihin oli 1 629 tuhatta euroa (-68). Pankilla ei ole arvopapereihin liittyvää koko toiminnan selvitysriskistä aiheutuvaa vähimmäisvakavaraisuusvaatimusta.

Sijoitusten hajauttamisella vähennetään yksittäisistä sijoituksista aiheutuvaa keskittyneisyysriskiä. Pankilla ei ole sijoituskokonaisuuksia, joissa sijoitusten ja saamisten määrä ylittäisi 10 prosenttia pankin omista varoista.

Rahoitustaseen korkoriski

Pankin merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvon että tulariskin kautta. Pankin liiketoiminta on vähittäispankkitoimintaa, johon olennaisena osana kuuluu korkoriski. Korkoriskiä syntyy pankin rahoitustaseista, jotka koostuvat anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleenrahoituksesta sekä sijoitus- ja likviditeettisalkuista. Pankin kaupankäyntivarastot ovat vakavaraisuusasetuksessa määriteltyjä ns. pieniä kaupankäyntivarastoja, joiden korkoriskipositiot ovat vähäisiä.

Korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten haitallista vaikutusta pankkitoiminnan taseen ja taseen ulkopuolisten erien markkina-arvoon (nykyarvoriski) tai korkokatteeseen (tulariski). Korkoriski voidaan edelleen jakaa seuraaviin riskilajeihin:

- korkokäyräriski, joka syntyy korkokäyrän muutosten vaikutuksena varojen ja velkojen tulevaisuuden kassavirtojen nykyarvoon
- uudelleenhinnoitteluriski, joka syntyy kiinteäkorkoistenerien osalta maturiteettien eriaikaisuudesta ja vaihtuvakorkoisten erien osalta varojen ja velkojen eriaikaisesta uudelleenhinnoittelusta
- korkoperusteriski, joka syntyy varojen ja velkojen erilaisista korkoperusteista
- optionaalisuusriski, joka syntyy itsenäisistä ja kytketyistä optioista, joissa päätös toteutuksesta voi riippua koroista. Tällaisia ovat mm. joukkovelkakirjoissa kytketyt osto- tai myyntioptiot sekä oikeus lainan takaisinmaksuun tai talletuksen nostoon ennenaikaisesti ilman korvausta.

Korkoriskien hallinnan tavoitteena on pankin korkokatteen ja nykyarvon vakauttaminen tasolle, jossa pankin liiketoiminta on kannattavaa, sekä niiden vaihtelun rajoittaminen siten, että pankin vakavaraisuus ei ole uhattuna voimakkaissakaan korkoympäristön muutoksissa. Pankin riskinottohalukkuus korkoriskin osalta kuvataan pankin hallituksen asettamilla korkoriskilimiiteillä. Korkoriskiä voidaan hallita muokkaamalla tuote- ja taserakennetta, suunnittelemalla sijoitusten ja liikkeeseenlaskujen korkosidonnaisuutta ja maturiteettia sekä tekemällä suojaavia korkojohdannaisia.

Pankki käyttää aktiivisesti korkokatteen suojaamisessa korkojohdannaisia: korko-optioita ja koronvaihtosopimuksia. Johdannaisten korkoriskiä seurataan erikseen sekä nykyarvo- että tuloskilaskennassa.

Pankin korkoriskiä mitataan kuukausittain sekä korkokatteen että taseen nykyarvon muutoksen kautta. Nykyarvomenetelmässä mitataan, kuinka paljon taseen käypä arvo muuttuu korkojen muuttuessa ja kunkin tase-erän markkina-arvon odotetaan muodostuvan kyseisen instrumentin luomien rahavirtojen nykyarvona. Tulosriskimallissa ennustetaan tulevaa korkokatetta vuoden horisontilla markkinakorkojen muuttuessa.

Pankin hallitus on myöntänyt toimivalle johdolle valtuudet suojaavien johdannaisten käyttöön. Korkoriskiään pienentääkseen pankki käyttää suojaavia johdannaissopimuksia, joiden käytöstä on tehty tarkempaa selkoa kohdassa johdannaissopimukset.

Pankki käyttää korkoriskin mittaamisessa taseanalyysia, joka mittaa termiinikorkojen yhden ja kahden prosenttiyksikön muutosten vaikutusta tulevien 1 - 60 kk:n korkokatteen ennustukseen. Ennuste lasketaan raportointihetkellä markkinoilta saatavilla termiinikoroilla seuraaville viidelle vuodelle.

Avoimen korkoriskin määrää mitataan korkoherkkyydellä, joka huomioi edellä mainittujen korkoshokkien vaikutuksen korkokatteeseen tulevina vuosina. Pankin korkoriski oli 31.12.2016 -5/+4 prosenttia 12 kk:n korkokatteesta, jos korkotaso muuttuisi yhden prosenttiyksikön verran. Kahden prosenttiyksikön muutoksella pankin korkoriski olisi vastaavasti -5/+4 prosenttia 12 kk:n korkokatteesta. Korkoriski raportoidaan säännöllisesti hallitukselle, joka on vahvistamissaan ohjeissa antanut enimmäismäärät pankin korkoriskille.

Johdannaissopimukset

Pankki suojaa korollisia velkojaan korkojen muutoksia vastaan korkojohdannaisilla ja soveltaa niihin suojauslaskentaa koskevia määräyksiä sekä seuraa säännöllisesti suojausten tehokkuutta. Johdannaiset eritellään liitetiedossa 1.6. Pankki seuraa kuukausittain johdannaisiin liittyviä riskejä kuten johdannaisten käyvän arvon muutoksia verrattuna korkokäyrän muutoksiin sekä muutoksia pankin taseasemassa ja korkokatteen herkkyydessä koronmuutoksille.

Kiinteistöriski

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan kiinteistöomaisuuteen kohdistuvaa arvonalentumis-, tuotto- tai vahingoittumisriskiä. Kiinteistösijoitukset eivät kuulu pankin ydinliiketoimintaan. Pankin kiinteistökohteet on vakuutettu pääosin täysarvovakuutuksilla.

Pankin sijoituskiinteistöomaisuus on arvioitu ja tilinpäätöksessä arvostettu pääosin kauppahintamenetelmällä. Markkinaperusteista tuottovaadetta asetettaessa on otettu huomioon kiinteistökohteen sijainti, kunto, käyttötarkoitus ja markkinanäkymät. Tuottoarvomenetelmän lisäksi erityisesti asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa on käytetty kauppahintamenetelmää. Pankin kiinteistöriskiä seurataan säännöllisesti hallitukselle tehtävällä raportoinnilla, jossa raportoidaan kiinteistöjen tuotot, sitoutuneet pääomat, vuokrausasteet ja kiinteistöjen tuotto prosentit.

Kiinteistöomaisuuden arvo on maltillinen verrattuna pankin taseeseen ja pankin omiin pääomiin eikä kiinteistöomaisuuden arvoihin tällä hetkellä kohdistu sellaisia arvonalentamistarpeita, joilla olisi olennaista vaikutusta pankin lähivuosien tulokseen ja vakavaraisuuteen. Sijoituskiinteistöjen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot on kuvattu liitetiedossa 1.8 (pois lukien aineettomiin hyödykkeisiin kirjatut aktivoinnit).

Pankin omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja kiinteistöyhtiöiden osakkeisiin sitoutunut pääoma oli tilinpäätöshetkellä 2 764 tuhatta euroa (2 836). Sijoituskiinteistöomaisuuteen sitoutunut pääoma väheni verrattuna edelliseen tilikauteen ja oli määrältään 1 230 (1 303) tuhatta euroa, mikä on 0,4 prosenttia pankin taseen loppusummasta.

Pankin sijoituskiinteistöomaisuuden nettotuotto oli 1,52 prosenttia (2,99).

Operatiivinen riski

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Myös oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Myös luotto- ja kaupankäyntiprosessien eri vaiheisiin sisältyy sekä operatiivisia riskejä että luotto-, likviditeetti- ja markkinariskejä, joita on arvioitu ryhmätason operatiivisten riskien arvioinnissa. Strategiset riskit on tässä rajattu operatiivisten riskien ulkopuolelle.

Pankin liiketoiminnassa noudatetaan voimassa olevia lain säännöksiä, viranomaisten antamia määräyksiä, Finanssialan Keskusliitossa vahvistettuja hyvän pankkitavan säännöksiä sekä operatiivisten riskien hallinnan periaatteita ja järjestämistä samoin kuin muita ryhmän sisäisiä ohjeita.

Pankin hallituksella on kokonaisvastuu pankkiliiketoiminnan operatiivisesta riskistä, riskinotto- ja linjauksesta ja operatiivisten riskien hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Pankin hallitus hyväksyy operatiivisten riskien hallinnan periaatteet ja keskeiset operatiiviset ohjeet.

Merkittävimpiin tuotteisiin, palveluihin, toimintoihin, prosesseihin ja järjestelmiin liittyvät operatiiviset riskit tunnistetaan. Operatiivisten riskien tunnistamisen kautta määritellään valvonta ja kontrollit. Osa operatiivisten riskien aiheuttamista tappioista suojataan vakuutusurvalla. Lisäksi pankin jatkuvuussuunnitelmalla varaudutaan toiminnan merkittäviin häiriöihin.

Operatiiviselle johdolle raportoidaan säännöllisesti operatiivisista riskeistä ja toteutuneista vahingoista sekä läheltä piti tilanteista.

Oikeudelliset riskit

Oikeudellisilla riskeillä tarkoitetaan pätemättömistä sopimuksista tai puutteellisesta dokumentaatiosta aiheutuvaa tappiota ja lain tai viranomaismääräysten rikkomisesta aiheutuvaa sanktioiden, korvausvelvollisuuden asiakasta kohtaan tai menetetyn liikearvon riskiä. Pankkitoiminnassa noudatetaan pankki- ja vakuutusalan vakioehtoja. Muita kuin vakimuotoisia sopimuksia laadittaessa käytetään lakiasiantuntijoita sekä tarvittaessa myös ulkopuolisia asiantuntijoita.

Säännösten noudattamisesta ja koordinoinnista vastaa compliance -toiminto. Compliance -toiminto varmistaa, että lainsäädäntöä, sekä viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä noudatetaan. Compliance -toiminnon vastuulla on myös valvoa, että annettuja sisäisiä ohjeita ja henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä myös muita rahoitus- ja vakuutusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita noudatetaan.

Liiketoimintariski

Liiketoimintariskit kuvaavat liiketoimintaympäristöstä johtuvien epävarmuuksien vaikutuksia liiketoimintaan. Liiketoimintariskit syntyvät kilpailusta, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksista sekä tuloksen muodostumisen odottamattomista heilahteluista. Liiketoimintariskit voivat syntyä myös väärän strategian valinnasta, puutteellisesta johtamisesta tai hitaasta reagoinnista toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Liiketoimintariskiä hallitaan ja minimoidaan strategia- ja liiketoimintasuunnittelunkautta.

Hallinto ja henkilöstö

Pankin äänivaltaiset tallettajat kokoontuivat säästöpankkikokoukseen 18.10.2016. He eivät valinneet edustajia isäntien syyskokouksessa toimitettavaan isäntien vaaliin.

Avain Säästöpankin isäntiin kuuluu 60 isäntää. Isäntien puheenjohtajana on toiminut maanviljelijä Jari-Pekka Mäki-Fränti ja varapuheenjohtajana maanviljelijä Heikki Hakala. Kevätkokouksessa isännät vahvistivat vuoden 2015 tilinpäätöksen ja myönsivät vastuuvapauden pankin hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Pankin jakokelpoisista varoista 11 244 344,52 euroa päätettiin jakaa kantarahasto-osuuden omistajille voitto-osuuksia 175 000,00 euroa. Lisäksi päätettiin siirtää 1 361 290,06 euroa pankin vapaan oman pääoman rahastoon.

Isäntien syyskokouksessa päätettiin henkilövalinnoista. Erovuorossa olevat isännät valittiin pääosin uudelleen. Isäntien puheenjohtajana jatkaa Jari-Pekka Mäki-Fränti ja varapuheenjohtajana Heikki Hakala. Säästöpankin tilejä ja hallintoa valittiin tarkastamaan KHT Tatu Huhtala ja varatilintarkastajiksi KHT-yhteisö Ernst & Young Oy.

Avain Säästöpankin hallitukseen kuuluu 6 jäsentä. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Markku Tyynismaa ja varapuheenjohtajana 11/2016 saakka Kari Aho ja 12/2016 alkaen Erkki Laide sekä toimitusjohtajana Mikko Ruuska. Varatoimitusjohtajana on toiminut Hannu Hautaniemi. Hallitus kokoontui vuoden aikana 13 kertaa.

Hallituksen varsinaiset jäsenet:

Kari Aho	rikosylikonstaapeli, eläk., Kokkola	11/2016 saakka
Raimo Ahokas	maanviljelijä, Toholampi	2015
Marja Kivioja	kirjanpitäjä, Kalajoki	11/2016 alkaen
Erkki Laide	myyntipäällikkö, Kaustinen	2003
Jukka Peltola	kirjanpitäjä, Kauhava	2015
Virpi Syväjärvi	yrittäjä, Kauhava	2014
Markku Tyynismaa	metsäasiakasvastaava, Kauhava	2004

Pankin johtoryhmän ovat muodostaneet Mikko Ruuska puheenjohtajana, Hannu Hautaniemi varapuheenjohtajana sekä Susanna Järvenpää ja Anne Vesterbacka.

Pankin palveluksessa oli vuoden lopussa 40 henkilöä, joista kokoaikaisia oli 34, joista perhevaapaalla 1 henkilö (33 sekä perhe- ja muilla pitkäaikaisilla vapailla 4), kokoaikaisia määräaikaisia 4 (2) ja osa-aikaisia 2 (1) henkilöä. Henkilömäärä pysyi vuoden aikana ennallaan. Henkilökunnan keski-ikä oli tilinpäätöshetkellä 47 vuotta. Pankin henkilökunnasta suurin osa on suorittanut sijoituspalvelututkinnon sekä finanssialan ammattitutkinnon. Esimiehistä suurin osa on suorittanut sijoituspalvelututkinnon ja johtamisen erikoisammattitutkinnon. Lisäksi henkilökunta on suorittanut muita ammatillista osaamista vahvistavia tutkintoja sekä osallistunut erilaisiin ajankohtaiskoulutuksiin. Pankki on käyttänyt taloudellisia resursseja henkilökunnan osaamisen kehittämiseen.

seen ja tarjonnut henkilöstölleen tuen ja mahdollisuuden osaamisen monipuoliseen laajentamiseen.

Pankin varsinaisena tilintarkastajana on toiminut Tatu Huhtala, KHT ja varatilintarkastajana KHT-yhteisö Ernst & Young Oy. Pankki on ulkoistanut sisäisen tarkastuksen Pricewaterhouse-Coopers Oy:lle. Sisäisinä tarkastajina ovat toimineet Seija Komulainen ja Päivi Lyytikäinen.

Pankin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä

Säästöpankin hallintoa hoitavat isännät, jotka ovat tallettajien ja kantarahasto-osuuden omistajien edustajia. Säästöpankkikokouksessa valitut tallettajien ja kantarahasto-osuuden omistajien edustajat ja isännät valitsevat isäntien syyskokouksessa isännät. Isäntien tehtävänä on valita pankin hallituksen jäsenet, vahvistaa pankin toimintaa koskevat säännöt ja yleiset ohjeet sekä käsitellä pankin tilinpäätös ja vastuuvapauden myöntäminen.

Päätökset pankin liiketoiminnasta ja strategisista asioista tekee pankin hallitus. Hallituksen työskentely perustuu vahvistettuihin ohjeisiin. Hallituksen tehtävänä on päättää merkittävimmistä pankin liiketoimintaan liittyvistä asioista. Pankin toimitusjohtaja hoitaa pankin juoksevaa hallintoa hallitukselta saamiensa ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtajan valitsee hallitus.

Hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan riippumattomuuden selvittäminen tapahtuu Finanssivalvonnan ja sen edeltäjän Rahoitustarkastuksen antamien määräysten mukaisesti. Tehtävään valittaessa sekä vuosittain hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan on annettava selvitys yhteisöistä, joissa he toimivat. Lisäksi hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on annettava Rahoitustarkastuksen määräyksen mukainen sopivuus- ja luotettavuus selvitys tehtävää vastaanottaessaan.

Palkitsemisjärjestelmät

Säästöpankin palkitsemisessa noudatetaan Euroopan Unionin ja kansallisen lainsäädännön säännöksiä sekä Finanssivalvonnan ohjeita. Henkilöstön ja johdon palkitsemisjärjestelmä perustuu voimassa olevaan lakiin, finanssialaa koskeviin säännöksiin ja suosituksiin sekä Suomen Corporate Governance -sääntöihin.

Säästöpankki noudattaa päätettäessä toimivan johdon ja henkilökunnan palkitsemisjärjestelmästä luottolaitoslain Hallinto- ja ohjausjärjestelmien 8. lukua. Säästöpankissa ei kuitenkaan sovelleta Luottolaitoslain 8 luvun 9, 11 ja 12 §:en säännöksiä niihin palkkionsaajiin, joiden muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ei ylitä 50.000 euroa, eikä ylitä 100 %:a palkkionsaajan kiinteän palkkion kokonaismäärästä.

Palkitsemisjärjestelmällä tarkoitetaan niitä päätöksiä, sopimuksia, toimintaperiaatteita ja menettelytapoja, joita noudatetaan johdon ja henkilöstön palkitsemisessa. Palkitsemisjärjestelmä sisältää sekä palkitsemistavan että sen kehittämiseen ja toteuttamiseen liittyvät prosessit. Palkitsemisjärjestelmää kehitetään aktiivisesti ja pitkäjänteisesti yhteenliittymän kilpailukyvyyn, hyvän taloudellisen kehityksen, kannustavuuden, sitouttamisen sekä uusien pätevien henkilöiden saavuuden turvaamiseksi.

Palkitsemisen periaatteet ovat liiketoimintastrategian, tavoitteiden ja arvojen mukaisia sekä vastaa pitkän aikavälin etua. Palkitsemisjärjestelmä on pankin hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa ja toteutetaan aina voimassa olevien riskienhallintaperiaatteiden puitteissa. Palkitsemisen ei kannusta toiminnassa riskinottoon, joka ylittää pankin riskinkantokyvyn perusteella määritellyn tai muuten kestävä riskitason.

Toimitusjohtajan työsuhteen ehdot ja edut hyväksyy pankin hallitus. Hallituksen jäsenille maksetaan vuosi- ja kokouskohtainen palkkio. Pankilla on käytössä hallituksen vahvistama palkitsemisjärjestelmä, jonka perusteella henkilökunnalle voidaan maksaa henkilöä kohden enintään 2.000 euron määrä asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Toimitusjohtajalla, varatoimitusjohtajalla ja sijoituspäälliköllä on pankin hallituksen hyväksymä palkitsemisjärjestelmä. Palkitsemisjärjestelmän tavoitteena on palkita henkilökunnan suorituksia pankin strategian mukaisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Osalla pankin henkilökunnasta on lisäeläkkeitä, jotka mahdollistavat kyseisten henkilöiden siirtymisen eläkkeelle lakisääteistä eläkeikää nuorempana. Eläkkeellesiirtymisaika on näissä sopimuksissa 61-64 vuoden välillä. Lisäeläketurva voi perustua työehtosopimuksen tai työsopimuksen määräyksiin.

Palkitsemisen perusteena oleva kokonaiskompensaatio jakautuu kiinteään ja muuttuvaan palkanosaan. Muuttuva palkanosa käsittää sekä lyhyen että pitkän aikavälin palkitsemisen.

Jos henkilö on luokiteltu työtehtäviensä perusteella ryhmään, jonka ammatillisesta toiminnasta voi aiheutua jäsenluottolaitokselle tai yhtiölle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö"), ja jos hänelle aiotaan maksaa yli 50.000 vuosipalkkio, noudatetaan luottolaitoslaissa määritettyä muuttuvien palkkioiden maksamisen lykkäämistä. Merkittävä osa vähintään 40 prosenttia määritellystä muuttuvan palkkion kokonaismäärästä lykätään ja maksetaan aikaisintaan 3-5 vuoden kuluessa ansaintajaksosta. Lykkäysajan pituutta arvioitaessa otetaan huomioon henkilön riskiprofiili ja liiketoiminnan luonne.

Säästöpankissa on tunnistettu merkittävät riskinottajahenkilöt, jotka voivat vaikuttaa pankin riskiprofiiliin tai toiminnallaan aiheuttaa pankille merkittävää taloudellista riskiä.

Sisäinen tarkastus todentaa vähintään kerran vuodessa, että Säästöpankkiliitto osk:n hallituksen päättämiä palkitsemisjärjestelmiä on säästöpankissa noudatettu.

Pilari III:n mukaiset palkitsemista koskevat tiedot julkistetaan Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksessä. Tilinpäätös on luettavissa Säästöpankkiryhmän kotisivuilla.

Keskeisimmät ulkoistetut toiminnot

Pankin keskeiset tietojärjestelmät on ulkoistettu Oy Samlink Ab:hen, josta säästöpankit yhdessä omistavat enemmistön. Pankin kirjanpito hoidetaan Samlinkin täysin omistamassa Paikallispankkien PP-Laskenta Oy:ssä. Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälitys- ja clearingpalveluja ja rahahuollossa Automatia Pankkiautomaatit Oy:n rahahuoltojärjestelmää. Pankki on ulkoistanut SP Taustatiturit Oy:lle joitain back office tehtäviä.

Yhteiskuntavastuu

Avain Säästöpankin yhteiskuntavastuulla tarkoitetaan pankin vastuuta yritystoimintansa vaikutuksista ympäröivään yhteiskuntaan ja yrityksen sidosryhmiin. Paikallispankkina Avain Säästöpankille on tärkeää kantaa omalta osaltaan vastuunsa ympäröivästä yhteiskunnasta. Avain Säästöpankki huolehtii työnantajavelvoitteiden noudattamisesta. Pankin tuloksesta maksettiin vuonna 2016 yhteisöjen tuloveroa 711 tuhatta euroa. Omalla toiminnallaan pankki edisti toimialueensa aktiivisuutta tukemalla alueen yhteisöjä ja yhdistyksiä.

Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Liiketoiminnan kehitys vuonna 2017

Pankin liiketoiminnan arvioidaan kehittyvän suotuisasti vuoden 2017 aikana. Pankin tuloskehityksen arvioidaan heikentyvän vuoden 2016 tasolta, koska edellisvuoden kaltaisia kertaluonteisia tuloeria ei ole odotettavissa. Mikäli korkotaso nousee lievästi, on tällä pankin tulokseen positiivinen vaikutus. Voimakas korkotason nousu voi kuitenkin aiheuttaa arvonalentumistappioiden lisääntymisen. Kilpailutilanteen pysyessä kireänä pankin saamat marginaalit voivat laskea, jolla voi olla pankin tulosta heikentävä vaikutus.

Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä

Avain Säästöpankin voitonjakokelpoiset varat ovat 13 871 914,23 euroa, josta tilikauden voitto on 2 802 567,21 euroa.

Hallitus ehdottaa isäntien kokoukselle, että tilikauden voitto käytetään seuraavasti:

- jaetaan kantarahasto-osuuksille voitto-osuutena	175 000,00 euroa
- jätetään omaan pääomaan	<u>2 627 567,21 euroa</u>
Yhteensä	2 802 567,21 euroa

Pankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Kulu-tuotto -suhde, %

Hallintokulut+ poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista
hyödykkeistä + liiketoiminnan muut kulut x 100
 Korkokate + tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista+ nettopalkkiotuotot
 + arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot + myytävissä olevien
 rahoitusvarojen nettotuotot + suojauslaskennan nettotulos + sijoituskiinteistöjen
 nettotuotot + liiketoiminnan muut tuotot + osuus osakkuusyritysten tuloksesta

Oman pääoman tuotto (ROE)

Liikevoitto/-tappio - Tuloverot * 100
 Oma pääoma ja vähemmistön osuus+ tilinpäätös-
 siirtojen kertymä laskennallisella verovelalla
 vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Koko pääoman tuotto (ROA)

Liikevoitto/-tappio - Tuloverot * 100
 Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Omavaraisuusaste

Oma pääoma ja vähemmistön osuus + Tilinpäätössiirtojen kertymä
laskennallisella verovelalla vähennettynä * 100
 Taseen loppusumma

Vakavaraisuussuhde

Omat varat yhteensä * 8 %
 Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä

Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

Ywd i ap ä ä o m aw(C E I 1) - *100
 Riskipainotetut vastuut yhteensä

Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

Ensisijainen pääoma (I1) *100
 Riskipainotetut vastuut yhteensä

Vähimmäisomavaraisuusaste

Ensisijainen pääoma yhteensä *100
 Riskipainotetut vastuut yhteensä

Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin

Omat varat yhteensä (TC) * 100
 Riskipainotetut vastuut yhteensä

Tilinpäätös

Avain Säästöpankin tuloslaskelma

		1.1. - 31.12.2016	1.1. - 31.12.2015
		eur	eur
Korkotuotot	(2.1)	7 355 509,96	6 859 274,72
Korkokulut	(2.1)	-2 205 726,45	-2 529 088,51
KORKOKATE		5 149 783,51	4 330 186,21
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	{2.2)	435 337,99	480 417,09
Palkkiotuotot	(2.3)	2 435 884,93	2 387 493,44
Palkkiokulut	(2.3)	-390 349,16	-232 296,91
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	(2.4)	117 190,00	-103 518,38
Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	(2.5)	774 552,33	819 567,12
Suojauslaskennan nettotulos	(2.6)	-7 372,22	-437,20
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	(2.7)	-28 713,88	-27 304,30
Liiketoiminnanmuut tuotot	(2.8)	451 178,38	373 342,81
Hallintokulut		-3 886 331,86	-3 933 260,81
Henkilöstökulut	(2.9)	-2 219 378,25	-2 231 269,55
Muut hallintokulut	(2.10)	-1 666 953,61	-1 701 991,26
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	(2.11)	-214 481,22	-171 427,78
Liiketoiminnanmuut kulut	(2.8)	-980 280,56	-840 071,91
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista saamisista	(2.12)	-159 992,28	36 278,87
LIIKEVOITTO		3 696 405,96	3 118 968,25
Tilinpäätössirrot		-183163,79	-1 230 829,09
Tuloverot		-710 674,96	-351 849,10
VARSAISEN TOIMINNAN VOITTO(TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN		2 802 567,21	1 536 290,06
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		2 802 567,21	1 536 290,06

Avain Säästöpankin tase

VASTAAVAA

	31.12.2016	31.12.2015
	eur	eur
Käteiset varat	916 149,75	911 259,32
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	3 366 380,00	3 780 789,00
Saamiset luottolaitoksilta	(1.1) 32 263 760,66	24 196 946,47
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	(1.2) 227 039 615,13	221 328 833,22
Saamistodistukset	(1.4) 46 604 069,84	41 438 659,45
Muilta	46 604 069,84	41 438 659,45
Osakkeet ja osuudet	(1.5) 18 466 922,58	19 097 462,61
Johdannaissopimukset	(1.6) 1 899 010,54	1 895 725,46
Aineettomat hyödykkeet	(1.7) 374 617,07	321 390,24
Aineelliset hyödykkeet	4 121 162,33	4 321 982,96
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	(1.8) 1 230 018,24	1 302 841,20
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	(1.8) 2 748 341,60	28 154 31,76
Muut aineelliset hyödykkeet	142 802,49	203 710,00
Muut varat	(1.9) 29 422,29	28 042,78
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	(1.10) 2 050 418,62	1 862 500,65
Laskennalliset verosaamiset	(1.17) 172 482,55	341 885,67
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>337 304 011,36</u>	<u>319 525 477,83</u>

VASTATTAVAA

	31.12.2016	31.12.2015
	eur	eur
VIERAS PÄÄOMA		
Velat luottolaitoksille	(1.11) 66 087 302,24	62 076 581,03
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	(1.12) 225 083 462,27	216 707 122,16
Talletukset	224 555 976,27	215 966 875,38
Muut velat	527 486,00	740 246,78
Muut velat	(1.13) 2 417 819,36	2 037 019,19
Siirtovelat ja saadut ennakot	(1.15) 1509645,55	1 580 873,05
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	(1.16) 7 800 000,00	7 300 000,00
Laskennalliset verovelat	(1.17) 572 623,24	353 912,53
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	<hr/> 303 470 852,66	290 055 507,96
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
Poistoero	959,17	28 726,10
Vapaaehtoiset varaukset	10 609 724,59	10 398 793,87
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ YHTEENSÄ	<hr/> 10 610 683,76	10 427 519,97
OMA PÄÄOMA	{1.21}	
Peruspääoma	200,00	200,00
Kantarahasto	7 000 000,00	7 000 000,00
Muut sidotut rahastot	2 350 360,71	797 905,38
Vararahasto	749 797,95	749 797,95
Käyvän arvon rahasto	1 600 562,76	48 107,43
Vapaat rahastot	11 069 347,02	9 708 054,46
Muut rahastot	11 069 347,02	9 708 054,46
Tilikauden voitto (tappio)	2 802 567,21	1 536 290,06
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	<hr/> 23 222 474,94	19 042 449,90
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<hr/> <hr/> 337 304 011,36	319 525 477,83

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

	31.12.2016	31.12.2015
	eur	eur
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	1 257 032,10	1 086 114,98
Takaukset ja pantit	1 026 032,10	859 614,98
Muut	231 000,00	226 500,00
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	11 028 093,30	7 901 495,74
Muut	11 028 093,30	7 901 495,74

Avain Säästöpankin rahoituslaskelma

	1.1.- 31.12.2016	1.1.-31.12.2015
	eur	eur
Liiketoiminnan rahavirta		
Varsinaisen toiminnan voitto verojen jälkeen	2 802 567,21	1 536 290,06
Tilikauden oikaisu	1 155 829,60	1 809 210,81
Liiketoiminnan varojen lisäys(-) tai vähennys(+)	6 511 384,43	-38 697 320,14
Saamistodistukset	-3 508 048,85	-7 795 473,23
Saamiset luottolaitoksilta	13 974 386,81	-6 167 939,53
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä	-5 710 781,91	-22 922 410,13
Osakkeet ja osuudet	1 949 313,20	-1 554 641,93
Muut varat	-193 484,82	-256 855,32
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	12 475 572,00	38 302 543,49
Velat luottolaitoksille	4 010 721,21	33 098 813,62
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	8 370 799,70	5 011 063,12
Muut velat	94 051,09	192 666,75
Maksetut tuloverot	-475 897,38	-63 960,96
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	22 469 455,86	2 886 763,26
Investointien rahavirta		
Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin, lisäykset	-621 156,55	-471 145,00
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-160 449,78	-531 904,70
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	33 239,40	36 300,00
Investointien rahavirta yhteensä	-748 366,93	-966 749,70
Rahoituksen rahavirta		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	2 000 000,00	2 000 000,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	-1 500 000,00	-1 900 000,00
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-174 997,50	-164 500,00
Rahoituksen rahavirta yhteensä	325 002,50	-64 500,00
Rahavarojen nettomuutos	22 046 091,43	1 855 513,56
Rahavarat tilikauden alussa	9 121 899,34	7 266 385,78
Rahavarat tilikauden lopussa	31167990,77	9 121 899,34
Rahavarat muodostuvat seuraavista tase-eristä:		
Käteiset varat	916 149,75	911 259,32
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	30 251 841,02	8 210 640,02
Yhteensä	31 167 990,77	9 121 899,34

Lisätiedot rahoituslaskelmaan:

Saadut korot	7 296 754,50	6 709 026,22
Maksetut korot	2 517 073,25	2 437 523,46
Saadut osingot	435 337,99	480 417,09

Tilikauden oikaisut:

Tilinpäätössiirrot	183 163,79	1 230 829,09
Tuloslaskelman verot	710 674,96	351 849,10
Käyvän arvon muutokset	9 615,89	24 379,53
Poistot ja arvonalentumiset aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	275 643,86	182 590,42
Muut oikaisut	-23 268,90	19 562,67
Yhteensä	1155 829,60	1 809 210,81

Liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Avain Säästöpankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja pankin tilinpäätös yhdistellään Säästöpankkiryhmän yhdisteltyyn tilinpäätökseen.

Säästöpankkiryhmä on Säästöpankkien ja keskusyhteisönä toimivan Säästöpankkiliiton sekä niiden tytär- ja osakkuusyhteisöjen muodostama finanssiryhmä. Säästöpankit ovat itsenäisiä, alueellisia ja paikallisia pankkeja. Säästöpankkien tuote- ja palveluvalikoimaa täydentävät Säästöpankkiryhmään kuuluvien tuoteyhtiöiden kanssa tuotettavat muut finanssialan palvelut ja tuotteet. Ryhmän merkittävimmät tuoteyhtiöt ovat Sp-Henkivakuutus Oy, Sp-Rahastoyhtiö Oy, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 23 säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj ja Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ja Sp-Rahastoyhtiö Oy.

Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy ja Sp-Koti Oy. Säästöpankkiliitto osk toimii koko Säästöpankkiryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä. Säästöpankkiryhmä ei muodosta kirjanpitolaissa määriteltyä konsernia eikä luottolaitostominennasta annetussa laissa määriteltyä konsolidointiryhmää, sillä Säästöpankkiliitto osk:lla ja sen jäsenosuuspankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa. Tämän vuoksi Säästöpankkiryhmälle ei voida määritellä emoyhtiötä.

Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä säädetään, että Säästöpankkien yhteenliittymän keskusyhteisön Säästöpankkiliitto osk:n on laadittava Säästöpankkiryhmänyhdistelty tilinpäätös. Yhdistelty tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö Säästöpankkiliitto osk:n ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on vastuussa tilinpäätöksen laatimisesta. Tilinpäätös laaditaan Säästöpankkiryhmän muodostamasta taloudellisesta kokonaisuudesta Yhdisteltyä tilinpäätöstä varten Säästöpankkiryhmässäsovelletaan yhtenäisiä tilinpäätösperiaatteita. Jäljennös Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa osoitteesta www.saastopankki.fi tai Säästöpankkiliiton toimitiloista käyntiosoitteesta Linnoitustie 9, 02600 Espoo.

Pankit laativat erillistilinpäätöksensä kirjanpito- ja luottolaitoslain säännösten, valtiovarainministeriön luottolaitoksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antaman asetuksen (698/2014) sekä Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Luottolaitoslain 12 luku 10 §:ään perustuen tytär- ja osakkuusyhtykset, joiden taseen loppusumma on alle yksi prosentti emopankin taseen loppusummasta ja vähemmän kuin 10 m iljoo- naa euroa, voidaan jättää konsernitilinpäätöksen ulkopuolelle. Tytäryrityksillä ei ole olennaista

vaikutusta konsernin tulokseen eikä taseeseen. Konsernin tilinpäätös antaa poisjättämisestä huolimatta oikean ja riittävän kuvan konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Euroalueeseen kuulumattomiin valuuttoihin sidotut ulkomaan rahan määräiset varat ja velat on muunnettu euroiksi Euroopan Keskuspankin noteeraamaan tilinpäätöspäivänkeskurssiin.

Rahoitusinstrumentit

Luokittelu

Rahoitusvarat on tilinpäätöksessä luokiteltu Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti neljään arvostusluokkaan:

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat
- Myytavissä olevat rahoitusvarat
- Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset
- Lainat ja muut saamiset.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin on luokiteltu yhdistelmäinstrumentit, jotka sisältävät kytketyn johdannaisen, jota ei ole erotettu pääsopimuksestasekä muut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat. Lisäksi tähän luokkaan on luokiteltu johdannaiset, jotka on tehty suojaamistarkoituksessa.

Pankilla ei ole eräpäivään asti pidettäviä sijoituksia.

Lainat ja muut saamiset ryhmään on luokiteltu saamiset, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia eikä niitä noteerata julkisesti toimivilla markkinoilla.

Myytavissä oleviin rahoitusvaroihin on luokiteltu rahoitusvarat, joita ei ole luokiteltu edellä kuvattuihin arvostusluokkiin .

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit on kirjattu kirjanpitoon kaupantekopäivän mukaisesti ja ne sisältyvät tase-eriin Saamistodistukset ja Osakkeet ja osuudet.

Rahoitusvelat jaetaan kahteen arvostusluokkaan:

- Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin rahoitusvelkoihin
- Muihin rahoitusvelkoihin.

Pankilla ei ole kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvelkoja. Kaikki rahoitusvelat on siten luokiteltu Muihin rahoitusvelkoihin.

Arvostaminen

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivän perusteella.

Rahoitusvarat on merkitty taseeseen joko käypään arvoon tai jaksotettuun hankintamenoön . Johdannaissopimuksia lukuun ottamatta rahoitusvelat on merkitty taseeseen jaksotettuun hankintamenoön.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin luokiteltujen erien käyvän arvon muutokset on kirjattu suoraan tuloslaskelman erään Arvopaperikaupan nettotuotot.

Myytävissä olevat rahoitusvarat on arvostettu käypään arvoon. Niiden käyvän arvon muutokset laskennallisilla veroilla oikaistuna on kirjattu omaan pääomaan muodostettuun käyvän arvon rahastoon. Ulkomaan rahan määräisistä eristä johtuvia kurssivoittoja ja -tappioita ei kirjata käyvän arvon rahastoon vaan suoraan tulokseen. Käyvän arvon rahastoon kertynyt arvonmuutos kirjataan tulokseen, kun myytävissä oleviin rahoitusvaroihin kuuluva omaisuus erä myydään tai muuten kirjataan pois taseesta.

Julkisesti noteerattujen osakkeiden käypänä arvona on pidetty vuoden viimeistä ostokurssia. Muiden kuin julkisesti noteerattujen osakkeiden käypänä arvona on pidetty niiden hankintamenoa silloin, kuin käypää arvoa ei ole voitu luotettavasti määrittellä. Saamistodistusten käypänä arvona on pidetty vuoden viimeistä ostokurssia, jos saamistodistuksella on julkinen hintanoteeraus tai sen puuttuessa saatavan pääoma- ja korkovirran markkinakorolla diskontattua nykyarvoa tai arvoa, joka on laskettu muuta yleisesti hyväksyttyä arvostusmallia tai -menetelmää käyttäen.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset sekä lainat ja muut saamiset on arvostettu jaksotettuun hankintamenoon tai arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintamenoon, jos arvonalentumisesta on ollut objektiivista näyttöä.

Tytär- ja omistusyhteisyritysten osakkeet ja osuudet on kirjattu hankintamenoon tai arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintamenoon, jos arvonalentumisen on todettu olevan merkittävä tai pitkäaikainen.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimukset on tilinpäätöksessä arvostettu käypään arvoon ja arvonmuutokset on kirjattu taseeseen ja tuloslaskelmaan.

Pankki suojaa korkoriskiään käyvän arvon muutoksilta ja soveltaa siihen käyvän arvon suojausta. Suojauksen kohteena on kiinteäkorkoinen ottolainaus. Käypää arvoa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos on kirjattu tuloslaskelmassa erään Suojauslaskennan nettotulos. Käypää arvoa suojattaessa myös suojattava kohde on suojauksen ajan arvostettu käypään arvoon, vaikka se muuten arvostettaisiin jaksotettuun hankintamenoon. Suojattavan kohteen käyvän arvon muutos on kirjattu taseeseen kyseisen tase-erän oikaisuksi ja tuloslaskelmassa erään Suojauslaskennan nettotulos. Suojaavien johdannaisten korkokulut esitetään korkokuluissa ja tuotot korkotuotoissa.

Pankki käyttää osakeoptioita suojatakseen osaketalletuksiin liittyvää osakeriskiä käyvän arvon muutoksilta ja soveltaa siihen käyvän arvon suojausta. Suojauksen kohteena on osaketalletuksen lisätuotto.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet on jaettu käyttötarkoituksen perusteella omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja sijoituskiinteistöihin. Jaon lähtökohtana ovat olleet käytetyt neliömetrit.

Kiinteistöt on merkitty taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintameno määräisinä. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Pankki ei sovelle luottolaitoslain 12 luvun 8 §:n mahdollisuutta arvostaa sijoituskiinteistöt käypään arvoon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien tasearvot perustuvat hyödykkeiden arvoon suhteessa varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin.

Sijoituskiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden kirjanpitoarvon ja sitä pysyvästi alemman todennäköisen luovutushinnan ero, mikäli se on olennainen, on kirjattu arvonalentumistappiona kuluksi sijoituskiinteistöjen nettotuottoihin. Mahdolliset arvonalentumisten peruutukset kirjataan saman erän oikaisuiksi.

Pankin keskeiset sijoituskiinteistökohteet on arvioitu kiinteistökohtaisesti kauppahintamenetelmää käyttäen. Kauppahintamenetelmää on käytetty etupäässä asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa. Tuottoarvomenetelmän arviot perustuvat kiinteistökohteesta saatavissa olevan nettovuokratuoton määrään ja kiinteistömarkkinoiden tuottovaateeseen. Vähimmäistuottovaateena on pidetty 3,0 %:n riskittömän sijoituksen ylittävää tuottoa. Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on ilmoitettu liitetiedossa 1.8.

Eräisiin kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin on aikaisempina vuosina tehty asiantuntijoiden arvioihin perustuvia ja Rahoitustarkastuksen hyväksymiä arvonkorotuksia. Mikäli arvonkorotetun omaisuuden arvo on alentunut alle kirjanpitoarvon tai jos omaisuus tai osa siitä on luovutettu tai tuhoutunut, arvonkorotusta on peruutettu vastaavasti. Arvonkorotuksista ei tehdä poistoja. Arvonkorotuksista ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa. Jos laskennallinen verovelka on olennainen, se ilmoitetaan liitetietona.

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset

Poistoeroon on kirjattu tehtyjen ja suunnitelmanmukaisten poistojen erotus.

Verotusperusteisia varauksia, mm. luottotappiovarauksia, käytetään pankin tilinpäätös- ja verosuunnittelussa. Verotusperusteisten varausten määrä tai muutos eivät siten kuvaa pankin riskiä.

Pankin tilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä esitetään siihen liittyvää verovelkaa vähentämättä.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina esitetään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia ovat mm. takaukset ja niihin rinnastettavat takuusitoumukset. Sitoumukset esitetään sen määräisenä, mitä takaus tai takuusitoumus tilinpäätöshetkellä enintään vastaa.

Asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia ovat mm. sitovat luottolupaukset, myönnetty nostamattomat luotot sekä käyttämättömät luottolimiitit. Sitoumukset esitetään sen määräisinä, mitä niiden perusteella tilinpäätöshetkellä enintään voidaan joutua maksamaan.

Korkotuotot ja -kulut

Korkotuottoihin ja -kuluihin on kirjattu kaikki korollisista varoista ja veloista aiheutuvat korkotuotot ja -kulut. Korot on kirjattu suoriteperusteella lukuun ottamatta viivästyskorkoja, jotka on kirjattu, kun maksu on saatu. Korot on jaksotettu efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Korkotuottoina tai -kuluina on käsitelty myös saamisten ja velkojen hankintahinnan ja nimellisarvon erotus, joka on jaksotettu saamisen tai velan juoksuajalle efektiivisen koron menetelmällä. Vastaerä on kirjattu saamisen tai velan muutokseksi.

Korkotuottoa on kerrytetty myös arvoltaan alentuneen saamisen kirjanpidossa jäljellä olevalle saldolle sopimuksen alkuperäisellä efektiivisellä korolla.

Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot

Lainat ja muut saamiset

Arvonalentumistappioihin on kirjattu arvonalentumiset lainoista ja muista saamisista, kun on ollut objektiivista näyttöä siitä, että lainan tai muun saamisen pääomasta tai koroista ei saada suoritusta eikä saamisen vakuus riitä kattamaan sen määrää. Objektiivisen näytön arviointi perustuu asiakkaan maksukyvyttömyyden ja vakuuden riittävyyden arviointiin. Arvonalentumista kirjattaessa vakuus on arvostettu määrään, joka siitä todennäköisesti odotetaan saatavan realisoitihetkellä. Arvonalentumistappion määrä on määritetty saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen, saamisesta kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena ottaen huomioon vakuuden käypä arvo. Diskonttaus korkona on käytetty saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa.

Lainat ja muut saamiset on luokiteltu ryhmiin, joiden arvonalentumistappioiden tarvetta on arvioitu ryhmäkohtaisesti. Saamisryhmät on luokiteltu samankaltaisten luottoriskiominaisuuksien perusteella, jotta kyettäisiin arvioimaan ryhmäkohtaisten arvonalentumisten tarvetta niistä saamisista, joista ei ole vielä tunnistettu yksittäiseen saamiseen kohdistuvaa arvonalennusperustetta.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset

Mikäli tilinpäätöspäivänä on havaittu objektiivista näyttöä siitä, että eräpäivään asti pidettävien sijoituksiin luokitellun saamistodistuksen arvo on saattanut alentua, saamistodistukselle on tehty arvonalentumistarkastelu.

Jos tarkastelussa on havaittu arvon alentuneen, esim. liikkeeseenlaskijan luottoriski on kasvanut, arvon arvonalennus on kirjattu tulosvaikutteisesti erään Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot. Arvonalentumistappion määrä on määritetty saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen, saamisesta kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Diskonttaus korkona on käytetty saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa.

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Mikäli tilinpäätöspäivänä on havaittu objektiivista näyttöä siitä, että myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokitellun arvopaperin arvo on saattanut alentua, arvopaperille on tehty arvonalentumistarkastelu. Jos tarkastelussa on havaittu arvon alentuneen, esim. liikkeeseenlaskijan luottoriski on kasvanut tai osakkeen arvo on laskenut merkittävästi tai pitkäaikaisesti alle hankintamenon ja pankki arvioi, että se ei saa sijoittamiaan varoja takaisin, käyvän arvon rahastoon kertynyt tappio on kirjattu tulosvaikutteisesti erään Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot.

Saamistodistusten osalta arvonalentumistappion määrä on määritetty saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen, saamisesta kerrytettävissä olevien tulevien rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Diskonttaus korkona on käytetty saamisen alkuperäistä efektiivistä korkoa. Saamistodistusten arvonalentumistappion peruuntuminen kirjataan tulosvaikutteisesti. Osakkeiden ja osuuksien arvonalentumistappion määrää on arvioitu niiden kirjanpitoarvon ja sen arvon, jonka pankki arvioi jäävän saamatta, erotuksena. Osakkeiden tai osuuksien arvonalentumistappiota ei voida peruuttaa tulosvaikutteisesti, vaan arvonmuutos kirjataan käyvän arvon rahastoon.

Poistoperiaatteet

Rakennusten ja muiden kuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot poistetaan taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Poistoajat ovat rakennusten ja rakennelmien osalta 30-40 vuotta ja koneiden ja kaluston osalta 5-8 vuotta. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Tietokoneohjelmistojen kehittämismenot sekä lisenssit aktivoidaan Aineettomiin oikeuksiin ja poistetaan 3-5 vuodessa. Pitkävaikutteiset menot poistetaan vaikutusaikanaan 3-5 vuodessa.

Muut kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut sekä pakolliset varaukset

Pankissa eikä konsernissa ole kirjattu muita kuin varsinaisen toiminnan tuottoja ja kuluja. Jos vastaisen menon ja menetyksen täsmällistä määrää tai toteutumisajankohtaa ei tiedetä, se merkitään pankin taseen pakollisiin varauksiin.

Verot

Pankin tilinpäätöksessä tuloverot on kirjattu verotettavan tulon perusteella laskettuna. Käyvän arvon rahastoon sisältyvästä positiivisesta arvonmuutoksesta on taseeseen merkitty laskennallinen verovelka ja negatiivisesta arvonmuutoksesta laskennallinen verosaaminen. Lisäksi käyvän arvon rahastosta tulokseen siirretystä negatiivisesta arvonmuutoksesta on kirjattu laskennallinen verosaaminen. Muita laskennallisia veroja ei ole kirjattu.

Rahavarat

Rahoituslaskelman rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta. Rahoituslaskelma on laadittu epäsuoraa menetelmää käyttäen

LIITETIEDOT

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.1 Saamiset luottolaitoksilta

	2016	2015
Vaadittaessa maksettavat	30 251 841,02	8 210 640,02
Kotimaisilta luottolaitoksilta	30 251 841,02	8 210 640,02
Muut	2 011 919,64	15 986 306,45
Kotimaisilta luottolaitoksilta	2 011 919,64	15 986 306,45
Yhteensä	32 263 760,66	24 196 946,47

Erään Muut tilikaudella 2015 sisältyy pankin Aktia Hypoteekkipankki Oy:lle antama pitkäaikainen , vakuudeton seniorluotto liittyen välitettyjen kiinnitysluottojen jälleenrahoitukseen.

1.2 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

	2016	Joista arvonalentumiset
Yritykset ja asuntoyhteisöt	31 137 736,70	24 977 333,19
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	40 000,00	0,00
Kotitaloudet	193 405 854,07	193 908 795,74
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	2 456 024,36	2 442 704,29
Yhteensä	227 039 615,13	221 328 833,22
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus velallisen muilla veloilla	34 000,00	34 000,00

Tilikauden aikana kirjatut arvonalentumistappiot

	2016	2015
Arvonalennustappiot tilikauden alussa	403152,37	439 431,08
+ tilikauden aikana kirjatut saamiskohtaiset arvonalentumistappiot	150 000,11	91 449,03
+ tilikauden aikana kirjatut ryhmäkohtaiset arvonalentumistappiot	17002,21	-107 801,44
- tilikauden aikana peruutetut saamiskohtaiset arvonalentumistappiot	-7 010,04	-19 926,30
- tilikauden aikana toteutuneet luottotappiot, joista on aikaisemmin kirjattu saamiskohtainen arvonalentumistappio	0,00	0,00
	-64 266,90	0,00
Arvonalentumistappiot tilikauden lopussa	498 877,75	403152,37

1.3 Järjestämättömien saamisten määrä

	2016	2015
Järjestämättömät saamiset	723 936,22	307 000,11

1.4 Saamistodistukset

	2016		2015	
	Yhteensä	Joista keskuspankki- rahoitukseen oikeuttavia saamistodistuksia	Yhteensä	Joista keskuspankki- rahoitukseen oikeuttavia saamistodistuksia
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät saamistodistukset	799 000,00	0,00	1 382 210,00	0,00
Julkisesti noteeratut	0,00	0,00	888 410,00	0,00
Muut	799 000,00	0,00	493 800,00	0,00
Myytävissä olevat saamistodistukset	49 171 449,84	3 366 380,00	43 837 238,45	3 780 789,00
Julkisesti noteeratut	44 800 575,71	3 366 380,00	40 029 284,45	3 780 789,00
Muut	4 370 874,13	0,00	3 807 954,00	0,00
Yhteensä	49 970 449,84	3 366 380,00	45 219 448,45	3 780 789,00
- joista saamiset, joilla on huomponpi etuoikeus velallisen muilla veloilla	510 000,00	0,00	394 610,00	0,00

1.5 Osakkeet ja osuudet

	2016	2015
Myytävissä olevat osakkeet ja osuudet	18 466 922,58	19 097 462,61
Julkisesti noteeratut	13 309 112,08	14 560 808,66
Muut	5 157 810,50	4 536 653,95
Osakkeet ja osuudet yhteensä	18 466 922,58	19 097 462,61
- joista luottolaitoksissa	4 060 091,05	3 298 107,50
- joista muissa yrityksissä	14 406 831,53	15 799 355,11

Rahoitusvarat IAS39

	2016	2015
Lainat ja muut saamiset	259 303 375,79	231 525 779,69
Myytävissä olevat rahoitusvarat	67 638 372,42	62 934 701,06
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	2 698 010,54	3 277 935,46
Yhteensä	329 639 758,75	297 738 416,21

1.6 Johdannaisopimukset

	2016			
	Jäljellä oleva maturiteetti alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Johdannaisopimusten nimellisarvot				
Suojaavat johdannaisopimukset	1 740 100,00	665 500,00	10 000 000,00	12 405 600,00
Käyvän arvon suojaus	1 740 100,00	665 500,00	10 000 000,00	12 405 600,00
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	10 000 000,00	10 000 000,00
Koronvaihtosopimukset	0,00	0,00	10 000 000,00	10 000 000,00
Osakejohdannaiset	1 740 100,00	665 500,00	0,00	2 405 600,00
Johdannaisopimusten nimellisarvot				
Jäljellä oleva maturiteetti	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Suojaavat johdannaisopimukset	298 200,00	1939600,00	10 000 000,00	12 237 800,00
Käyvän arvon suojaus	298 200,00	1 939 600,00	10 000 000,00	12 237 800,00
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	10 000 000,00	10 000 000,00
Koronvaihtosopimukset	0,00	0,00	10 000 000,00	10 000 000,00
Osakejohdannaiset	298 200,00	1 939 600,00	0,00	2 237 800,00

Johdannaissopimusten käyvät arvot

	2016		2015	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat
Suojaavat johdannaissopimukset	1899010,54	0,00	1 895 725,46	0,00
Käyvän arvon suojaus	1899010,54	0,00	1 895 725,46	0,00
Korkojohdannaiset	1 889802,00	0,00	1 891 633,81	0,00
Koronvaihtosopimukset	1889802,00	0,00	1 891 633,81	0,00
Osakejohdannaiset	9 208,54	0,00	4 091,65	0,00
Yhteensä	1 899 010,54	0,00	1895725,46	0,00

1.7 Aineettomat hyödykkeet

	2016	2015
Muut aineettomat hyödykkeet	374 617,07	321 390,24
Yhteensä	374 617,07	321 390,24

1.8 Aineelliset hyödykkeet

	2016	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Maa- ja vesialueet		
Omassa käytössä	21 185,10	
Yhteensä	21185,10	
Rakennukset		
Omassa käytössä	340 226,29	
Sijoituskäytössä	204 882,62	204 882,62
Yhteensä	545108,91	204 882,62
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		
Omassa käytössä	2 386 930,21	
Sijoituskäytössä	1 025 135,62	1 025 135,62
Yhteensä	3 412 065,83	1 025135,62
Muut aineelliset hyödykkeet	142 802,49	
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	4 121162,33	

Sijoituskiinteistöt on arvostettu hankintamenoon.

	2015	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Maa- ja vesialueet		
Omassa käytössä	21 185,10	
Sijoituskäytössä	11 660,32	11 660,32
Yhteensä	32 845,42	11 660,32
Rakennukset		
Omassa käytössä	407 316,45	
Sijoituskäytössä	266 045,26	266 975,48
Yhteensä	673 361,71	266 975,48
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		
Omassa käytössä	2 386 930,21	
Sijoituskäytössä	1 025 135,62	1 021 788,66
Yhteensä	3 412 065,83	1 021 788,66
Muut aineelliset hyödykkeet	203 710,00	
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	4 321 982,96	

Sijoituskiinteistöt on arvostettu hankintamenoon.

Aineettomat hyödykkeet

	2016	2015
Hankintameno 1.1.	705 593,53	598 689,33
+ tilikauden lisäykset	95 126,80	106 904,20
+/- siirrot erien välillä	28 154,98	0,00
Hankintameno 31.12.	828 875,31	705 593,53
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-384 203,29	-309 204,20
- tilikauden poistot	-70 054,95	-74 999,09
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-454 258,24	-384 203,29
Kirjanpitoarvo 31.12.	374 617,07	321 390,24
Kirjanpitoarvo 1.1.	321 390,24	289 485,13

Aineelliset hyödykkeet

	2016	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1342774,34	2 958 147,47	1 051 796,92	5 352 718,73
+ tilikauden lisäykset	0,00	0,00	16 428,60	16 428,60
- tilikauden vähennykset	-11 660,32	0,00	0,00	-11 660,32
Hankintameno 31.12.	1 331 114,02	2 958 147,47	1 068 225,52	5 357 487,01
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-39 933,14	-161 216,38	-848 086,92	-1 049 236,44
- tilikauden poistot	-11 162,64	-17 090,16	-77 336,11	-105 588,91
- tilikauden arvonalentumiset	-50 000,00	-50 000,00	0,00	-100 000,00
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-101 095,78	-228 306,54	-925 423,03	-1 254 825,35
Kertyneet arvonorotukset 1.1.	0,00	18 500,67	0,00	18 500,67
Kertyneet arvonorotukset 31.12.	0,00	18 500,67	0,00	18 500,67
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 230 018,24	2 748 341,60	142 802,49	4 121 162,33
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 302 841,20	2 815 431,76	203 710,00	4 321 982,96

Aineelliset hyödykkeet

	2015	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	759 670,24	3 204 757,99	1 032 941,97	4 997 370,20
+ tilikauden lisäykset	327 625,34	32 457,82	64 917,32	425 000,48
- tilikauden vähennykset	-23 589,58	0,00	-46 062,37	-69 651,95
+/- siirrot erien välillä	279 068,34	-279 068,34	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	1 342 774,34	2 958 147,47	1 051 796,92	5 352 718,73
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-28 770,50	-144 126,22	-801 759,92	-974 656,64
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot	0,00	0,00	330 111,53	33 011,53
- tilikauden poistot	-11 162,64	-17 090,16	-79 338,53	-107 591,33
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-39 933,14	-161 216,38	-848 086,92	-1 049 236,44
Kertyneet arvonorotukset 1.1.	0,00	18 500,67	0,00	18 500,67
Kertyneet arvonorotukset 31.12.	0,00	18 500,67	0,00	18 500,67
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 302 841,20	2 815 431,76	203 710,00	4 321 982,96
Kirjanpitoarvo 1.1.	732 760,18	3 077 271,98	231 182,05	4 041 214,21

1.9 Muut varat

	2016	2015
Maksujenvälityssaamis et	5 310,62	0,00
Arvopapereiden myyntisaamiset	12 650,00	8 305,56
Muut	11 461,67	19 737,22
Yhteensä	29 422,29	28 042,78

1.10 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

	2016	2015
Korot	1652546,65	1 593 791,19
Muut	397 871,97	268 709,46
Yhteensä	2 050 418,62	1 862 500,65

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot**1.11 Velat luottolaitoksille**

	2016	2015
Luottolaitoksille	66 087 302,24	62 076 581,03
Vaadittaessa maksettavat	1558536,60	5 005 323,59
Muut	64 528 765,64	57 071 257,44
Yhteensä	66 087 302,24	62 076 581,03

1.12 Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

	2016	2015
Talletukset	224 555 976,27	215 966 875,38
Vaadittaessa maksettavat	139 935 986,98	125 614 725,83
Muut	84 619 989,29	90 352 149,55
Muut velat	527 486,00	740 246,78
Muut	527 486,00	740 246,78
Yhteensä	225 083 462,27	216 707 122,16

1.13 Muut velat

	2015	2014
Maksujenvälitysvelat	2 032 525,05	1 977 176,30
Pakolliset varaukset	0,00	19 256,00
Muut	385 294,31	40 586,89
Yhteensä	2 417 819,36	2 037 019,19

1.14 Varaukset

	2016	2015
Pakolliset varaukset	0,00	19 256,00
Muut varaukset	10 609 724,59	10 398 793,87
Yhteensä	10 609 724,59	10 418 049,87

Erittely pakollisiin varauksiin merkityistä eristä	Kirjanpitoarvo tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa
Muut	19 256,00	0,00	-19 256,00	0,00
Yhteensä	19 256,00	0,00	-19 256,00	0,00

1.15 Siirtovelat ja saadut ennakot

	2016	2015
Korot	690 888,56	1002475,92
Muut	818 756,99	578 397,13
Yhteensä	1509645,55	1580873,05

1.16 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

1) Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla ja joiden kirjanpitoarvo ylittää 10% näistä velkojen yhteismäärästä

	2016			
Velan yksilöintitiedot	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Korko%	Eräpäivä
Säästöpankkien debentuurilaina 1/2012/2,85 % 7.5.2017	400 000,00	400 000,00	2,85	7.5.2017
Säästöpankkien debentuurilaina 1/2013/2,35 % 15.5.2018	1400000,00	1400000,00	2,35	15.5.2018
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebenttuuri 14-19/2,55 %	2 000 000,00	2 000 000,00	2,55	15.10.2019
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebenttuuri 15-20/ 2,25 %	2 000 000,00	2 000 000,00	2,25	15.10.2020
Avain Sp debentuurilaina 2016/2,25 %/15.8.2021	2 000 000,00	2 000 000,00	2,25	15.8.2021
Yhteensä	7 800 000,00	7 800 000,00		

Velan yksilöintitiedot	Omiin varoihin luettu määrä
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebenttuuri 14-19/2,55 %	1 115 005,47
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebenttuuri 15-20/ 2,25 %	1 515 881,71
Avain Sp debentuurilaina 2016/2,25 %/15.8.2021	1 848 849,93
Yhteensä	4 479 737,11

Kaikki ilmoitetut velat ovat euromääräisiä. Ilmoitetut velat luetaan vakavaraisuuslaskennassa luottolaitoksen alempiin toissijaisiin omiin varoihin.

Ennenaikaisen takaisinmaksun ehdot:

Pankki pidättää itselleen kaikkien lainojen osalta oikeuden lunastaa laina joko kokonaan tai osittain takaisin ennen eräpäivää. Ennenaikainen takaisinmaksu on kuitenkin mahdollista ainoastaan Finanssivalvonnan luvalla, lukuun ottamatta vähäisiä lunastuksia, jotka pankki edelleen myy lyhyen ajan sisällä lunastuksesta.

Velkojen etuoikeutta ja velkojen mahdollista osakkeisiin vaihtamista koskevat määräykset:

Lainat on laskettu liikkeeseen velkakirjalain (622/47) 34 §:n mukaisena debentuurilainana. Lainoilla on liikkeeseenlaskijan muita velkasitoumuksia huonompi etuoikeus.

1) Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla ja joiden kirjanpitoarvo ylittää 10% näistä velkojen yhteismäärästä

	2015			
Velan yksilöintitiedot	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Korko %	Eräpäivä
Säästöpankkien debentuurilaina 2011	400 000,00	400 000,00	3,50	16.5.2016
Säästöpankkien debentuurilaina 1/2012/2,85 % 7.5.2017	400 000,00	400 000,00	2,85	7.5.2017
Säästöpankkien debentuurilaina 1/2013/2,35 % 15.5.2018	1400000,00	1 400000,00	2,35	15.5.2018
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebenttuuri 14-19/2,55%	2 000 000,00	2 000 000,00	2,55	15.10.2019
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebenttuuri 15-20/ 2,25 %	2 000 000,00	2 000 000,00	2,25	15.10.2020
Yhteensä	4 000 000,00	4 000 000,00		

Velan yksilöintitiedot	Omiin varoihin luettu määrä
Säästöpankkien debentuurilaina 1/2011	280 000,00
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebenttuuri 14-19/2,55 %	1 515 881,74
Avain, Ylihärmän Sp yhteisdebenttuuri 15-20/ 2,25 %	1 916 757,90
Yhteensä	3 712 639,64

Kaikki ilmoitetut velat ovat euromääräisiä. Ilmoitetut velat luetaan vakavaraisuuslaskennassa luottolaitoksen alempiin toissijaisiin omiin varoihin.

Ennenaikaisen takaisinmaksun ehdot:

Pankki pidättää itselleen kaikkien lainojen osalta oikeuden lunastaa laina joko kokonaan tai osittain takaisin ennen eräpäivää. Ennenaikainen takaisinmaksu on kuitenkin mahdollista ainoastaan Finanssivalvonnan luvalla, lukuun ottamatta vähäisiä lunastuksia, jotka pankki edelleen myy lyhyen ajan sisällä lunastuksesta.

Velkojen etuoikeutta ja velkojen mahdollista osakkeisiin vaihtamista koskevat määräykset:

Lainat on laskettu liikkeeseen velkakirjalain (622/47) 34 §:n mukaisena debentuurilainana. Lainoilla on liikkeeseenlaskijanmuita velkasitoumuksia huonompi etuoikeus.

1.17 Laskennalliset verovelat ja -saamiset

	2016	2015
Arvostamisesta johtuvat laskennalliset verosaamiset	172 482,55	341 885,67
Arvostamisesta johtuvat laskennalliset verovelat	572 623,24	353 912,53

Laskennalliset verovelat ja -saamiset on kirjattu käyvän arvon rahastoon kirjatusta rahavirtaa suojaavien johdannaisien ja myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutoksista sekä laskennallinen verosaaminen käyvän arvon rahastosta arvonalentumistappiona tulokseen siirretystä negatiivisesta arvomuutoksesta. Muilta osin laskennallisia verovelkoja ja -saamisia ei ole kirjattu pankin taseeseen.

1.18 Rahoitusvarojen ja -veikkojen maturiteettijakauma

Rahoitusvarat

	2016 alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	704 450,00	1 522 110,00
Saamiset luottolaitoksilta	30 251 841,02	2 011 919,64	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 874 877,33	19 370 065,52	72 402 743,30
Saamistodistukset	0,00	783 528,55	44 314 706,29
Yhteensä	33 126 718,35	22 869 963,71	118 239 559,59

	2016 5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	1 139 820,00	0,00	3 366 380,00
Saamiset luottolaitoksilta	0,00	0,00	32 263 760,66
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	62 769 969,97	69 621 959,01	227 039 615,13
Saamistodistukset	1505835,00	0,00	46 604 069,84
Yhteensä	65 415 624,97	69 621 959,01	309 273 825,63

Rahoitusvarat

	2015 alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	508 705,00	2 124 304,00
Saamiset luottolaitoksilta	8 210 640,02	15 986 306,45	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 423 135,21	19 665 279,24	70 953 060,61
Saamistodistukset	0,00	571 586,19	39 862 360,26
Yhteensä	10 633 775,23	36 731 876,88	112 939 724,87

Rahoitusvarat

	2015		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	1 147 780,00	0,00	3 780 789,00
Saamiset luottolaitoksilta	0,00	0,00	24 196 946,47
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	60 995 260,75	67 292 097,41	221 328 833,22
Saamistodistukset	1 004 713,00	0,00	41 438 659,45
Yhteensä	63 147 753,75	67 292 097,41	290 745 228,14

Rahoitusvelat

	2016		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	1 558 536,60	28 814 226,39	35 714 539,25
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	147 494 581,69	69 602 051,13	7 459 343,45
Velat, joilla huonompi etuoi- keus kuin muilla veloilla	0,00	1 100 000,00	6 700 000,00
Yhteensä	149 053118,29	99 516 277,52	49 873 882,70

Rahoitusvelat

	2016		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	0,00	0,00	66 087 302,24
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	527 486,00	0,00	225 083 462,27
Velat, joilla huonompi etuoi- keus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	7 800 000,00
Yhteensä	527 486,00	0,00	298 970 764,51

Rahoitusvelat

	2015		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	10 505 323,59	32 370 653,34	19 200 604,10
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	135 414 572,38	68 272 953,52	12 279 349,48
Velat, joilla huonompi etuoi- keus kuin muilla veloilla	0,00	1 500 000,00	5 800 000,00
Yhteensä	145 919 895,97	102 143 606,86	37 279 953,58

Rahoitusvelat

	2015		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	0,00	0,00	62 076 581,03
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	740 246,78	0,00	216 707 122,16
Velat, joilla huonompi etuoi- keus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	7 300 000,00
Yhteensä	740 246,78	0,00	286 083 703,19

Vaadittaessa maksettavat saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä:
Muut kuin määräaikaiset talletukset sekä luotolliset tilit on ilmoitettu luokassa alle 3 kk.

1.19 Varojen ja velkojen erittely kotimaan ja ulkomaan rahan määräisiin sekä samaan konserniin kuuluvilta

Varat	2016		2015	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	3 366 380,00	0,00	3 780 789,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	32 263 760,66	0,00	24 196 946,47	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	227 039 615,13	0,00	221 328 833,22	0,00
Saamistodistukset	46 604 069,84	0,00	41 438 659,45	0,00
Johdannaissopimukset	1 899 010,54	0,00	1 895 725,46	0,00
Muu omaisuus	26 131 175,19	0,00	26 884 524,23	0,00
Yhteensä	337 304 011,36	0,00	319 525 477,83	0,00

Velat	2016		2015	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	66 087 302,24	0,00	62 076 581,03	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	225 083 462,27	0,00	216 707 122,16	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	7 800 000,00	0,00	7 300 000,00	0,00
Muut velat	2 990 442,60	0,00	2 390 931,72	0,00
Siirtovelat ja saadut ennakot	1509645,55	0,00	1 580873,05	0,00
Yhteensä	303 470 852,66	0,00	290 055 507,96	0,00

1.20 Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käyvän arvon hierarkia

Rahoitusvarojen käyvät arvot on ensisijaisesti määritelty käyttäen noteerattuja markkinahintoja. Jos noteerattua markkinahintaa ei ole ollut saatavissa, arvostamisessa on käytetty markkinakorolla diskontattua nykyarvoa tai muuta yleisesti hyväksyttyä arvostusmallia tai -menetelmää. Muiden rahoitusvarojen käypänä arvona on käytetty kirjanpitoarvoa. Rahoitusvelkojen käypänä arvona on käytetty kirjanpitoarvoa.

Rahoitusvarat	2016		2015	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Käteiset varat	916149,75	916 149,75	911 259,32	911 259,32
Saamiset luottolaitoksilta	32 263 760,66	32 263 760,66	24 196 946,47	24 196 946,47
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	227 039 615,13	227039615,13	221 328 833,22	221 328 833,22
Saamistodistukset	49 970 449,84	49 970 449,84	45 219 448,45	45 219 448,45
Osakkeet ja osuudet	18 466 922,58	18 466 922,58	19 097 462,61	19 097 462,61
Johdannaissopimukset	1 899 010,54	1 899 010,54	1 895 725,46	1 895 725,46
Yhteensä	330 555 908,50	330 555 908,50	312 649 675,53	312 649 675,53

Rahoitusvelat	2016		2016	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	66 087 302,24	66 087 302,24	62 076 581,03	62 076 581,03
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	225 083 462,27	225 083 462,27	216 707122,16	216 707 122,16
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	7 800 000,00	7 800 000,00	7 300 000,00	7 300 000,00
Yhteensä	298 970 764,51	298 970 764,51	286 083 703,19	286 083 703,19

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

	2016			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
	58 665 656,25	1889802,00	4 613 905,67	65 169 363,92
Kauden aikana realisoitumattomat voitot ja tappiot, taso 3			-5 700,00	
	2015			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
	55 461 518,87	1 891 633,81	4 322 828,89	61 675 981,57

Käypä arvo ja suoraan tuloslaskelmaan merkityt arvonmuutokset sekä käyvän arvon rahastoon merkityt muutokset kustakin käypään arvoon merkittyjen rahoitusvälineiden ryhmästä

	2016		
	Käypäarvo	Arvonmuutos Tuloslaskelma	Käyvänarvonrahasto
Lainat ja muut saamiset	259 303 375,79		0,00
Myytävissä olevat rahoitusvarat	67 638 372,42	-383 748,01	2 000 703,45
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	2 698 010,54	-1 600,00	0,00
Yhteensä	329 639 758,75	-385 348,01	2 000 703,45
	2015		
	Käypäarvo	Arvonmuutos Tuloslaskelma	Käyvänarvonrahasto
Lainat ja muut saamiset	231 525 779,69	0,00	0,00
Myytävissä olevat rahoitusvarat	62 934 701,06	-587 019,73	60 134,29
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	3 277 935,46	-25 290,00	0,00
Yhteensä	297 738 416,21	-612 309,73	60 134,29

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana

	2016			
	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Yhteensä
Käypään arvoon arvostamisesta	60 134,29	6 463 259,78	-4 522 690,62	2 000 703,45
Yhteensä	60 134,29	6 463 259,78	-4 522 690,62	2 000 703,45

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana

	2015			
	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Yhteensä
Käypään arvoon arvostamisesta	1 175 533,36	5 440 162,43	-6 555 561,50	60 134,29
Yhteensä	1 175 533,36	5 440 162,43	-6 555 561,50	60 134,29

Hankintameno on arvostettu osakkeet ja osuudet toiminnalle välttämättömissä yrityksissä, jotka on esitetty tarkemmin liitetiedossa 5.2. Toiminnalle välttämättömät osakkeet ja osuudet on tarkoitettu pidettäväksi pysyvästi hallussa. Näiden omistusten käypää arvoa ei voida määritellä luotettavasti.

Tilikauden aikana edellä kuvatun kaltaisia rahoitusvaroja on myyty 806 608,05 euron arvosta. Niistä on tullut pankille myyntitappiota 39 603,40 euroa.

1.21 Oman pääoman lisäykset ja vähennykset sekä siirrot erien välillä tilikauden aikana

	Tilikauden alussa	lisäykset	Vähennykset	Tilikauden lopussa
Peruspääoma	200,00	0,00	0,00	200,00
Kantarahasto	7 000 000,00	0,00	0,00	7 000 000,00
Muut sidotut rahastot	797 905,38	3 631 978,09	-2 079 522,76	2 350 360,71
Vararahasto	749 797,95	0,00	0,00	749 797,95
Käyvän arvon rahasto	48 107,43	3 631 978,09	-2 079 522,76	1600562,76
Käypään arvoon arvostami- sesta	48 107,43	3 631 978,09	-2 079 522,76	1600562,76
Vapaat rahastot	9 708 054,46	1 361 292,56	0,00	11 069 347,02
Muut rahastot	9 708 054,46	1 361 292,56	0,00	11 069 347,02
Edellisten tilikausien voitto	0,00	1 536 290,06	-1 536 290,06	0,00
Tilikauden voitto	1536290,06	2 635 863,75	-1 369 586,60	2 802 567,21
Oma pääoma yhteensä	19 042 449,90	9165 424,46	-4 985 399,42	23 222 474,94

	Tilikauden alussa	lisäykset	Vähennykset	Tilikauden lopussa
Oman pääoman ehtoiset inst- rumentit	343 692,64	1 998 918,53	-1 440 825,23	901 785,94
josta laskennalliset verot	-85 923,16	302 535,28	-442 058,60	-225 446,48
Saamistodistukset	-295 585,21	1 633 059,56	-638 697,53	698 776,82
josta laskennalliset verot	73 896,30	76 927,39	-325 517,90	-174 694,21
Käyvän arvon rahasto yh- teensä	48 107,43	3 631 978,09	-2 079 522,76	1 600 562,76

1.22 Kantarahasto

Avain Säästöpankin kantarahasto-osuuksien lukumäärä on 70 000 kpl.

Kantarahasto-osuuden omistajalla on oikeus voitonjakoon säästöpankkilain (28.12.2001/1502)41 §:ssä säädetyllä tavalla.

Kantarahasto-osuuden omistajalla on oikeus osallistua isäntien vaaliin, osuudenomistajan äänimäärä on omistettujen kantarahasto-osuuksien määrä kuitenkin enintään 10 ääntä.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

2.1 Korkotuotot ja -kulut

	2016	2015
Korkotuotot		
Saamisista luottolaitoksilta	1 031,87	32 987,62
Saamisista yleisöltä ja julkis-yhteisöiltä	4 650 574,78	4 754 229,38
Saamistodistuksista	2 330 376,83	1 727 271,17
Johdannaissopimuksista	346 481,38	329 074,73
Muut korkotuotot	27 045,10	15 711,82
Yhteensä	7 355 509,96	6 859 274,72
Korkotuotot arvoltaan alentu-neista luotoista ja muista saa-misista	24 481,13	13 927,53
Korkokulut		
Veloista luottolaitoksille	-485 914,66	-466 832,80
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	-1 531 729,35	-1 867 907,39
Johdannaissopimuksista ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä veloista	-2 504,44	-8 446,67
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-185 499,78	-181 140,59
Muut korkokulut	-78,22	-4 761,06
Yhteensä	-2 205 726,45	-2 529 088,51

2.2 Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

	2016	2015
Myytävissä olevista rahoitus-varoista saadut osinkotuotot	435 337,99	480 417,09
Yhteensä	435 337,99	480 417,09

2.3 Palkkiotuotot ja -kulut

	2016	2015
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	727 028,51	635 870,54
Ottolainauksesta	40 455,04	40 039,19
Maksuliikenteestä	741 842,78	887 065,59
Omaisuudenhoidosta	190 016,18	209 839,15
Välitetystä toiminnasta	681 976,53	566 251,68
Takausten myöntämisestä	23 547,61	22 578,67
Muut palkkiotuotot	31 018,28	25 848,62
Yhteensä	2 435 884,93	2 387 493,44
Palkkiokulut		
Maksetut toimitusmaksut	-27 835,48	-29 451,86
Muut	-362 513,68	-202 845,05
Yhteensä	-390 349,16	-232 296,91

2.4 Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

	2016		
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Käyvän arvon muutokset(netto)	Yhteensä
Saamistodistuksista	35 935,00	81 255,00	117 190,00
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	35 935,00	81 255,00	117 190,00
Tuloslaskelmaerä yhteensä	35 935,00	81 255,00	117 190,00

Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

	2015		
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Käyvän arvon muutokset(netto)	Yhteensä
Saamistodistuksista	-64 996,19	-38 522,19	-103 518,38
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	-64 996,19	-38 522,19	-103 518,38
Tuloslaskelmaerä yhteensä	-64 996,19	-38 522,19	-103 518,38

2.5 Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot

	2016		
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Arvonalentumiset	Arvonalentumisten peruutukset
Saamistodistuksista	26 466,60	0,00	0,00
Osakkeista ja osuuksista	66 340,58	-45 613,80	0,00
Yhteensä	92 807,18	-45 613,80	0,00

	Siirrot käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
Saamistodistuksista	201 678,92	228 145,52
Osakkeista ja osuuksista	525 680,03	546 406,81
	727 358,95	774 552,33

Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot

	2015		
	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Arvonalentumiset	Arvonalentumisten peruutukset
Saamistodistuksista	2 468,50	0,00	0,00
Osakkeista ja osuuksista	-169 214,15	-76 817,14	0,00
Yhteensä	-166 745,65	-76 817,14	0,00

	Siirrot käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
Saamistodistuksista	257 173,74	259 642,24
Osakkeista ja osuuksista	805 956,17	559 924,88
	1063129,91	819567,12

2.6 Suojauslaskennan nettotulos

	2016	2015
Suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos (netto)	-4 075,48	-262 888,48
Suojattavien kohteiden käyvän arvon muutos (netto)	-3 296,74	262 451,28
Yhteensä	-7 372,22	-437,20

2.7 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

	2016	2015
Vuokra- ja osinkotuotot	99 598,94	86 306,57
Suunnitelman mukaiset poistot	-11 162,64	-11 162,64
Myyntivoitot ja -tappiot (netto)	839,68	-8 589,58
Arvonalentumistappiot	-50 000,00	0,00
Muut tuotot	431,25	3 732,03
Muut kulut	-68 421,11	-97 590,68
Yhteensä	-28 713,88	-27 304,30

2.8 Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

	2016	2015
Liiketoiminnan muut tuotot		
Vuokratuotot omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	395,17	415,32
Muut tuotot	450 783,21	372 927,49
Yhteensä	451 178,38	373 342,81

	2016	2015
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokratulot	-54 981,44	-47 657,58
Kulut omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	-231 740,72	-197 468,74
Vakuusrahastomaksut	-162 585,04	0,00
Muut kulut	-530 973,36	-594 945,59
Yhteensä	-980 280,56	-840 071,91

Muut tuotot sisältävät 218 tuhatta euroa kertaluonteisia eriä liittyen Visa Europen myyntiin Visa Inc. -yhtiölle. Visa Europen hallitus sopi vuoden 2015 lopulla yhtiön omistajien valtuuttamana yhtiön myymisestä yhdysvaltalaiselle Visa Inc.-yhtiölle edellyttäen, että tarvittavat viranomaisluvut saadaan. Tarvittavat viranomaisluvut saatiin kevään ja alkukesän aikana, ja kauppa toteutui suunnitellussa aikataulussaan kesäkuussa 2016.

2.9 Henkilöstökulut

	2016	2015
Palkat ja palkkiot	-1 778 225,91	-1 770 995,99
Henkilösivukulut	-441 152,34	-460 273,56
Eläkekulut	-379 623,88	-400 922,33
Muut henkilösivukulut	-61 528,46	-59 351,23
Yhteensä	-2 219 378,25	-2 231 269,55

2.10 Muut hallintokulut

	2016	2015
Muut henkilöstökulut	-209 619,73	-180 523,68
Toimistokulut	-241 004,31	-211 825,53
Atk-kulut	-851 680,49	-983 723,73
Yhteyskulut	-106 079,20	-109 572,25
Edustus- ja markkinointikulut	-258 569,88	-216 346,07
Yhteensä	-1 666 953,61	-1 701 991,26

2.11 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	2016	2015
Suunnitelman mukaiset poistot	-164 481,22	-171 427,78
Aineelliset hyödykkeet	-94 426,27	-96 428,69
Aineettomat hyödykkeet	-70 054,95	-74 999,09
Arvonalentumiset ja niiden peruutukset	-50 000,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet	-50 000,00	0,00
Yhteensä	-214 481,22	-171 427,78

2.12 Arvon alentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista sekä muista rahoitusvaroista

Arvon alentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista	2016	2015
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-159 992,28	36 278,87
Sopimuskohtaiset arvon alentumistappiot	-150 000,11	-91 449,03
Ryhmäkohtaiset arvon alentumistappiot	-28 452,32	107 801,44
Arvon alentumisten peruutukset ja palautukset (-)	18 460,15	19 926,46
Arvon alentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista yhteensä	-159 992,28	36 278,87
Arvon alentumistappiot rahoitusvaroista yhteensä	-159 992,28	36 278,87
	2016	2015
Korkotuotot arvoltaan alentuneista luotoista ja muista saamisista	24481,13	13 927,53

2.13 Tuotot liiketoiminta-alueittain ja markkina-alueittain

	2016	2015
Pankkitoiminnan tuotot	9 327 841,04	8 259 746,79

Tuottojen, liikevoiton, varojen ja velkojen jakautumista liiketoiminta-alueittain ei ole ilmoitettu, koska jaolla ei ole olennaista merkitystä.

Pankki harjoittaa liiketoimintaa vain Suomessa.

Tuotot on esitetty eliminoimattomina

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

3.1 Annetut vakuudet

Omasta velasta annetut:

Tase-erä	Pantit	Kiinnitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 764 226,39	0,00	0,00	2 764 226,39
Omasta velasta annetut yhteensä	2 764 226,39	0,00	0,00	2 764 226,39

Muiden velasta annetut:

Pankki ei ole antanut muiden veloista vakuuksia.

3.2 Eläkevastuut

Henkilöstön eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiön Veritaksen kautta eikä kattamatonta eläkevastuuta ole.

3.3 Taseen ulkopuoliset sitoumukset

	2016	2015
Muiden puolesta tehdyt		
Takaukset	1 026 032,10	859 614,98
Käyttämättömät luottojärjestelyt	11 028 093,30	7 901 495,74
Muut	231 000,00	226 500,00
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	12 285 125,40	8 987 610,72

Pankki on antanut omavelkaisen takauksen Aktia Hypoteekkipankki Oyj:lle omasta ja muiden välityssopimuksessa mukanaolevien säästöpankkien puolesta välitettyjen kiinnitysluottojen mahdollisten tappioiden korvaamisesta Aktia Hypoteekkipankki Oyj:lle.

Takausvastuun määrä on rajoitettu.

3.4 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	2016	2015
Pankki kuuluu Oy Samlink Ab:n arvonalisäverovelvollisuusryhmään.		
Arvonalisäveron ryhmärekisteröintiin liittyvä yhteisvastuumäärä	698 992,86	69 715,06

HENKILÖSTÖÄ, JOHTOA JA LÄHIPIIRIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

	Henkilömäärä tilikauden lopussa	Henkilömäärä tilikauden lopussa
4.1 Henkilöstön lukumäärä 31.12.		

	2016	2015
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	34	37
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	2	1
Määräaikainen henkilöstö	4	2
Yhteensä	40	40

4.2 Johdon palkat, palkkiot ja eläkesitoumukset

	2016	2015
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, palkat ja palkkiot	295 906,73	291 837,53
Yhteensä	295 906,73	291 837,53

4.3 Johdolle myönnetty luotot ja takaukset

	2016		2015	
	Luotot	Takaukset	Luotot	Takaukset
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	493 295,35	25 000,00	522 031,08	25 000,00
Yhteensä	493 295,35	25 000,00	522 031,08	25 000,00
Lisäykset	163 800,00		100 525,00	
Vähennykset	175 410,01		98 878,98	

Luotot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin.

4.4 Lähipiiritiedot

Lähipiirin määrittely

Luottolaitoksen lähipiiri määritellään tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja varten standardin IAS 24 Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä mukaisesti.

Saamiset, takaukset ja vakuudet lähipiiriltä

Lähipiiriin kuulumisen peruste	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Sijoitukset	Muut saamiset	Takaukset/vakuudet
Sukulaisuus	9 395,34	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	9 395,34	0,00	0,00	0,00

2015				
Lähipiiriin kuulumisen peruste	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Sijoitukset	Muut saamiset	Takaukset/vakuudet
Sukulaisuus	15 073,73	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	15 073,73	0,00	0,00	0,00

Johdon luotot ja takaukset on esitetty liitetiedossa 4.3.

OMISTUKSET MUISSA YRITYKSISSÄ

5.1 Konsernitilinpäätökseen yhdistelemättä jätetyt pienet tytär- ja osakkuusyhtiöt

	Kirjanpitoarvot	Oma pääoma **)	Kpl
Tytäryhtiöt			
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt	1 886 597,78	1 749 771,54	4
Osakkuusyhtiöt	Kirjanpitoarvot	Oma pääoma**)	Kpl
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt	232 371,21		1

5.2 Omistukset muissa yrityksissä

Yrityksen nimi ja kotipaikka	Omistususuus, %	Oma pääoma**	Tilikauden tulos*
Sp-Henkivakuutus Oy, Espoo	2,42	34 664 867,37	5104 934,89
Nooa Säästöpankki Oy, Helsinki	1,87	45 107 020,77	968 845,60
Sp-Rahastoyhtiö Oy, Helsinki	2,57	8 468 856,66	912 282,51
Säästöpankkien Holding Oy, Espoo	2,27	1 507 788,10	11 812,05
Oy Samlink Ab, Espoo	0,79	19 150 731,59	6 535 033,77
Sp-Koti Oy, Espoo	2,92	-350 249,13	-239 292,16
Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oy, Espoo	2,94	46 643 192,12	339 492,08
SP-kiinnitysluottopankki Oy, Espoo (aloitti toimintansa v. 2016)	3,95	0,00	0,00
Yhteensä		75 770 568,47	7 798 620,41

* Tilikauden 2015 oma pääoma ja voitto

**) Oma pääoma sisältää tilinpäätössiirtojen kertymän laskennallisella verovelalla vähennettynä.

MUUT LIITETIEDOT

6.1 Luottolaitoksen harjoittama notariaattitoiminta

Luottolaitoksen tarjoamat omaisuudenhoitopalvelut

Pankki tarjoaa sijoituspalvelulain 11 §:n mukaista toimeksiantojen välittämistä ja toteuttamista, kaupankäyntiä omaan lukuun, omaisuudenhoitoa ja sijoitusneuvontaa ja rahoitusvälineiden säilytys- ja hoitopalvelua sekä tallelokeropalvelua ja niihin liittyviä palveluja. Pankissa ei hoideta ns. täyden palvelun omaisuudenhoitoa.

6.2 Tilintarkastajan palkkiot

	2016	2015
Tilintarkastajan palkkiot toimeksiantoryhmittäin:		
Tilintarkastus	10 462,08	5 480,80
Tilintarkastuslain 1 §:n 1 mom. 2 kohdassa tarkoitetut toimeksiantot	4 532,00	5 324,56
Muut palvelut	450,00	368,00
Yhteensä	15 444,08	11173,36

6.4 Pitkäaikaissästäminen

	2016		2015	
	Eur	Lkm	Eur	Lkm
Säästövarat yhteensä	64 033,46	9	51 963 ,58	9
Talletukset yhteensä	56 016,24	9	46 686,08	9
PS-tilit	51 879,51	7	43 686,08	7
PS-talletukset	4 136,73	2	3 000,00	2
Asiakasvarat yhteensä	8 017,22		5 277 ,50	
Osakkeet	8 017,22		5 277,50	

6.5. Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Kauhavalla, 27. päivänä tammikuuta 2017

Avain Säästöpankin hallitus

wmu

Raimo Ahokas

(A

Marja Kivioja

Erkki Laide

Erkki Laide

Jukka Peltola

Virpi Syväjärvi

Virpi Syväjärvi

Marja Tynni

Marja Tynni

Mikko Ruuska

Mikko Ruuska
Toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kauhavalla, 7. päivänä helmikuuta 2017

r -e-

Tatu Huhtala, KHT

Luettelo tilikauden aikana käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

Kirjanpitokirjat	Säilytystapa
Pääkirja/päiväkirja	Elektroninen arkisto
Tasekirja	Sidottu kirja
Tositteet	Paperituloste

Reskontrat	
Asiakasreskontrat (koneelliset)	Elektroninen arkisto
Salkkukirjanpito	Elektroninen arkisto
Ostoreskontra (eOffice)	Elektroninen arkisto
Ostoreskontra	Paperitosite
Kassapäiväkirja	Atk-tuloste
Kassaraportit	Atk-tuloste
Palkkakirjanpito	Elektroninen arkisto
Käyttöomaisuusreskontra	Elektroninen arkisto
Johdannaisten reskontra	Excel-tiedosto

Käsin vlläpidettävät reskontrat

Vuokrasaamiset
Notariaattitoimeksiannot

Tositelajit

10	Maksuliiketilin tiliotteen tapahtumat
20	Ostolaskut
22	Henkilökunnan kulut
25	Ostolaskujen suoritukset
30	Ostolaskut, eOffice -pankit, ei-pankissa kiertävät laskut
51	Salkkukirjanpito
56	Konekieliset viennit muista reskontrista, OS-kassallakirjattavat tapahtumat
58	Konekieliset kustannuspaikkojen väliset siirrot
60	Sisäisen laskennan tositteet
61	Konekielinen sisäisen laskennan tietojen välitys
63	Voitonjako
70	Muistiotositteet
71	Pääkirjakirjaukset
75	Palkkaviennit, maksetut palkat
80	Jaksotustositteet, purettavat viennit
82	Konekieliset laskennalliset erät
83	Konekieliset laskennalliset erät, palkat, lomapalkat
84	Konekieliset laskennalliset erät, palkat, sivukulut pl. sosiaaliturvamaksut
85	Poistot
88	Jaksotustositteet, pysyvät viennit
99	Tuloksen kirjaus

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Avain Säästöpankin isäntien kokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olen tilintarkastanut Avain Säästöpankin (y-tunnus 0179732-2) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2016. Tilinpäätös sisältää pankin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonani esitän, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan pankin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olen suorittanut tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiani kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olen riippumaton pankista niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaani tilintarkastusta ja olen täyttänyt muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuuteni. Käsitykseni mukaan olen hankkinut lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan pankin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos pankki aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenani on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntoni. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytän ammatillista harkintaa ja säilytän ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistan ja arvioin väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelen ja suoritan näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankin lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- muodostan käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäkseni suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta en siinä tarkoituksessa, että pystyisin antamaan lausunnon pankin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioin sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teen johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teen hankkimani tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä pankin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätökseni on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessani lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntoani. Johtopäätökseni perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei pankki pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioin tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoin hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistan tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen sisältyvän informaation. Tilinpäätöstä koskeva lausuntoni ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenani on lukea toimintakertomukseen sisältyvä informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessäni arvioida, onko toimintakertomukseen sisältyvä informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimani tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenani on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonani esitän, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teen suorittamani työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomukseen sisältyvässä informaatiossa on olennainen virheellisyys, minun on raportoitava tästä seikasta. Minulla ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Seinäjoki, 7.2.2017

Tatu Huhtala, KHT